

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Archiepiscopatus Et Electoratus Trevirensis

Abtei Sankt Maximin <Trier>

Avgvstae Trevirorum, 1633

An elisa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62152)

N. 96.
Conclusio
pro Fiscali.

gans, se sub potestate paterna esse, libertatem allegans, eam docere tenetur, iuncta *l. si filius, & l. circa. ff. de probat.* Quare ego ex his potius concludo; cum Fiscus probauit Monasterium esse membrum Imperij, & Archiepiscopum, nomine Imperatoris, Regalia, Iura, & Feuda, quæ tamen non ab eo, sed ab Imperio, ei contribuit, vt sic Ipsum Imperatorem ea facere, quæ per alium agit, certum sit; tum quod his reliqua supradeducta adminiculentur, censeri non modò dominium Monasterij pertinere ad Imperium probatum; sed cum quilibet Status, regulariter absque medio, contribuere teneatur, eamq; regulam pro se habeat Fiscalis, donec de exceptione legitime doceatur; tum quod regulam pro se habens, intentionem habeat fundatam. *Glossa in l. omnis definitio. ff. de Reg. iur. & Contributionem eidem fieri oportere.*

An elisa?

N. 97.
Quæstio 1.
An exemptiones
documentorum
probeat?

Q Via de Elisione dicturus, de priuilegiis, ab Archiepiscopo & Fiscali in modum transumpti, productis, malè consideranda veniunt, tum etiam & hoc, quod quia in confesso videtur, membrum esse Imperij Monasterium, & nihil, suo nomine, facere Archiepiscopum, sed Imperatoris, an hæc ita sint, vt, iis stantibus, Episcopus ius vel collectandi, vel dominij utilis saltem, habere possit; Istitis enim non consistentibus, inanis erit à me suscipienda opera. Quare in modum quæstionum, ad discutienda hæc obstacula; initio, antequam ad quæstionem veniam ipsam principalem, de istis præmittam. Et primum Quæro, *nunquid probent hæc exemptiones Documentorum?* Respondeo, non valere confirmationem, in qua res confirmata exprimitur, etiam à Principe ipso, factam, nisi citatio Partis præcedat confirmationem, vt per *Abbat. & DD. in s. venerabilis. de conf. util. & inu- tit.*

rit. sed hæc procedunt in Instrumentis, secus in priuile-
 giis, vel renouatione priuilegiorum, quam Papa vel
 Princeps facit, etiam partibus non vocatis, quia valet
 tunc Exemplatio, & probat facta, etiam partibus non
 citatis, vt probat Decius *in d. c. venerabilis in fin. not. Abbas*
in c. ex parte. not. 3. de priuilegijs; asserens, non opus esse Ci-
 tatione, vbi fit renouatio ab illo, qui possit principale
 priuilegium concedere. Ad quod facit, quod Philippus
 Decius *in auth. si quis in aliquo. C. de Edendo n. 12.* tradit; si vi-
 delicet Papa vel Princeps mandet, vt Exemplo fides ad-
 hibeatur, perindè esse, ac si pars fuerit præsens: Nam &
 id considerandum puto, ea iura loqui, quando de iure
 tertij agitur, id quod hic dici non potest, cum non con-
 tra tertium, sed contra ipsum Imperatorem, & eos, qui
 dederunt exemplum, videlicet Status ipsos (si verbis Im-
 peratoris fides adhibenda) quorum consensu factum
 hoc esse debet, agatur; sed probat exemplum, quando a-
 gitur contra eum, qui illud dedit, & præsertim contra
 Fiscum. Decius *ibid. num. 27.* & probat contra Exempla-
 rem, qui signum in eo apposuit, quia videtur approbasse
 contenta in eo. *Bart. in l. 2. §. si dubitet. in fin. ff. quemadm. tes-
 tam. aperiant.* Imò si ageretur hic contra tertium, & nõ de
 priuilegijs, sed aliis instrumentis, quamuis eo casu Prin-
 ceptus ordinaria potestate non posset efficere, vt, in præiu-
 dicium tertij, exemplo fides daretur, posset tamen abso-
 luta, aut etiam ordinaria cum causa, cum valeat etiam
 consuetudo vel statutum, quod priuatæ scripturæ tri-
 buit authoritatem, *c. cum dilectus. de fid. instrum.* Ita Nico-
 laus Pius *relatus in addit. ad Rom. sing. 716.* & in dubio præ-
 sumitur Princeps motus esse ex iusta causa. *Cynus in l. 1.*
frui. C. de precib. Imp. offer. Crauetta cons. 100. n. 13. qui latissi-
 mè probat, in Principe præsumi iustam causam, dum in-
 fert præiudicium alicui, aut reuocat quod concessit, *n.*

N. 98.
 Exempla-
 tio priuile-
 giorum,
 partibus
 non citatis
 valet.

N. 99.
 Si Princeps
 mandet
 exemplo
 fides adhi-
 benda.

N. 100.
 Exemplum
 valet con-
 tra eum,
 qui illud
 dedit.

N. 101.
 Princeps, vt
 exēplo fi-
 des detur
 absoluta &
 ordinaria
 cum causa
 potestate
 efficere po-
 test.

N. 102.
 Princeps in
 dubio præ-
 sumitur
 motus
 ex iusta
 causa.

N. 103.
Assertio
Principis
transfert
onus pro-
bandi in
aduersariū.

N. 104.
Confirmas
priuilegia
habet po-
testatem
de nouo
dandi.

N. 105.
In nostro
casu clau-
sulæ plenif-
simæ adie-
ctæ sunt.

N. 106.
Ius postri-
uum Prin-
ceps tollere
potest.

M. 107.
Principi
asserenti
de facto sui
Genitoris
Randum.

14. &, nostro casu, iusta causa in Friderici priuilegio ex-
pressa est; videlicet Originalia, in bello & aliàs igne, con-
sumpta esse, & iustā causam esse, vt Imperator ordinaria
potestate statuere possit, exēplis credendū; probatur per
DD. in d. auth. si quis in aliquo. Et quāuis Principis assertio,
de facto alieno, non plenā inducat probationem, tamen
eiusmodi p̄sumptionem inducit, quæ, onus probandi
contrarium, transferat in Aduersarium, prout probatur
per *Crauet. in tractatu de antiq Temp. sect. 1. n. 14.* iunctis iis,
quæ dicit *sect. 2. n. 3. & 13.* Nō est opus, vt in scripturā Prin-
cipis inseratur scriptura, de qua facit mentionem; quia
facit fidem de alia, ad quam se refert, etiamsi non pro-
ducatur, & ideo si confirmet priuilegia, aliàs à se data,
illa priuilegia, quoad originalia non producantur, pro-
bantur data, quia qui confirmat priuilegia, potestatem
habet de nouo dandi. *Decius in d. auth. si quis in aliquo. nu. 3.*
sed nostro casu adiunctam esse istam clausulam, vt ea,
quæ continētur in prioribus Exemplatis priuilegiis, non
modò confirmata, sed & de nouo data sint; ex priuilegiis
ipsis constat. Item quæ & illud Friderici est, vt libris anti-
quis, *Mann: vnd Lehnbüchern* habeatur fides plena, ea quæ
concessa cum plenitudine potestatis, cum certa scien-
tia, clausulis non obstantibus, & suppletionē defectus,
cum consensu Procerum, & similibus; Principem verò,
vt dixi, posse, de potestate absoluta, statuere, vt exem-
plo credatur, vel exindè etiam patet, quod vt exemplo
non credatur, videatur de iure positiuo, quod ius Prin-
ceps tollere potest; cū & consuetudine introduci possit
quemadmodum *Decius affirmat in c. 10. de fide instrum. n. 3.*
per illum textum; qui voluit, exemplo sumpto, de man-
dato Papæ credatur. Quod & *Felin. ibid. n. 1. & Iason. in d.*
auth. num. 8. comprobant. Ad quod & 4. facit, quod vbi
Princeps asserit, de facto sui genitoris, imò etiam de fa-
cto suo-

Et suorum prædecessorum, adeò probat, vt non admit-
tatur probatio in contrarium, cum præsumatur infor-
matus ea asseruisse. *Crauet. in d. tract. de ant. temp. ubi supra*
nu. 12. & sect. in seq. nu. 12. Quinimò, etiamsi sint verba
Principis Enunciatiua de facto suo, aut prædecessorum,
seu maiorum suorum, si Princeps in iis fundet intentio-
nem suam, vt, quia illa narrata conferant ad id, quod
principaliter disponebatur per Principem, probant. Ita
est *textus, & ibi DD. præsertim Card. Zabarel. in Clem. 1. de*
prob. nu. 8. Idem probatur per *Alex. cons. 15. nu. 2. lib. 5. Cra-*
uett. d. sect. 2. nu. 16. qui eius fundari intentionem tum de-
monstrat, quando narrata se habent per modum causæ
ad id, quod in litteris continetur, vel quando sunt ne-
cessaria, & conferunt ad id, de quo agitur, aut super quo
enunciatur. 6. Fiscalis non modò hæc exemplata docu-
menta non impugnat, sed alicubi & probat, & prorsus
similibus vtitur probationibus, cum & is à Maximiliano
& Carolo exemplata priuilegia producat, & sic duabus
rationibus contra eum valeant, i. quia eo, quo vtitur, iu-
re, aduersarium vti concedere debeat, per tit. *Quod quis-*
que iuris in alium, &c. 2. quod exempla probent, si non op-
ponatur à parte, nedum quando consentit. *Decius in d.*
auth. si quis in aliquo nu. 27. Etsi enim consensus Partis non
potest facere, quod Exemplum probet, tamen illi statuitur
in præiudicium Partis, vt *ibidem.*

Quod tandem vltimò attinet ad scripturas, in priuile-
giis non exemplatis, sed libro illo antiquo, *Mannbüch*
comprehensas, præter superiora, iuris est statutum, vel
priuilegium, quod dat plenam fidem scripturis priuatis
Christianorum, valere, vt probat *Crauet. d. loco, sect. am-*
pliatur. nu. 28. fol. 42. Alex. cons. 170 lib. 7. nu. 10. & cum pri-
uilegium Friderici Tertij Romanorum Imperatoris
comprobatum, de nouo expressè datum à Carolo, his

N

libris

N. 108.
Principis
verba e-
nunciatiua
de facto
suo &c.
probant.

N. 109.
Fiscalis no-
stro in ca-
su, docu-
mentis ex-
emplatis
non con-
tradixit.
N. 110.
Exemplum
probat par-
te non op-
ponente.

N. 111.
Priuilegiis
non exem-
platis, sed
libro anti-
quo, *Mann-*
büch com-
prehensis
plena fides
danda.

libris fidem tribuendam velit, comprobatumque sit à testibus, esse hunc semper, pro libro antiquo & fide digno, habitum, nec à Fiscali negatum, non video, quominus ei fides adhiberi possit.

N. 112.
 Questio II.
 An ipsa
 confessio
 Archiepi,
 qua fatetur,
 se Regalia
 conferre
 Abbati, nō
 suo, sed
 Imperato-
 ris nomine
 &c. Ipsi
 præiudicet:

N. 113.
 Directum
 Monasterij
 Dominiū
 ad Impe-
 rium, vtile
 ad Archie-
 piscopum
 pertinet.

N. 114.
 Dominiū
 duplex di-
 rectum &
 vtile.

N. 115.
 Dux in suo
 Ducatu lo-
 co Princi-
 pis.

N. 116.
 Et Præsidis
 est.

Iam 2. quæstio, quam præmittendam duxi, mihi discutienda erit, qua videndum; *an ipsa confessio Archiepiscopi, qua fatetur, se Regalia conferre Abbati, non suo, sed Imperatoris, nomine; Item, quod membrum Imperij sit, an ista confessio sit contraria dominio & proprietati, tum & possessioni Monasterij, quã præterdit Archiepiscopus prædictus, ut si ante dominium cum possessione aut alterutrum horum habuerit, ut per hoc abdicatum à se videri debeat?* id enim si ita sit, frustra à nobis suscipitur labor. Ego puto hoc ita posse distingui, ut simul consistere possint, nec priuilegia antiqua nouis repugnare, ut si quoad dominium & proprietatem verum sit; Imperij esse Monasterium cum Regalibus, iuribus, esse que omnia temporalia Imperij feuda, & sic directo dominio ad Imperium pertinere; vtili verò ad ipsum Archiepiscopum Treuirensem: quemadmodum omnes Ducatus, Comitatus, & membra alia Imperii sunt Imperatoris cum Regalibus, iuribus, feudis, quæ tamen, quoad vtile dominium, sunt Principum, Comitum, & Vassallorum; Est enim distinctum dominium in directum, vtile & quasi dominium. *Iason in §. sed ista. Inst. de action. n. 56.* quilibet enim Dux in suo Ducatu est loco Principis, iuxta not. *per Cynum in l. ea lege. C. de condict. Henricus conf. 3. vol. 3. de iure Ciuic. nu. 4.* & quando Duces, Comites, Barones recognoscunt alium superiorem, tunc sunt loco Præsidis, latè *Iason in d. §. sed ista. nu. 31.* & sic alieno nomine Ducatus aut Comitatus tenetur, Imperatoris scilicet; nihilominus tamen dicitur esse suus Ducatus, & omnia emolumenta capit is, qui est loco præsidis, ut videmus quotidie per totum Imperium fieri: Id que intelligitur, quoad vtile do-

le dominium, saluo remanente dominio directo Principis, cuius nomine hoc fit, quicquid enim eiusmodi Principes possunt, faciunt autoritate Principis, qui illis hanc potestatem concessit. *Bart. in l. relegati. ff. de pœnis. n. 4.* Et quod Præses nomine & vice Principis omnia facit, & eius officio fungatur, est text. *in l. sed licet. ff. de offic. Præs. id.* Sequitur ergo posse aliquem nomine alterius aliquid facere, cuius tamen utilitas & dominium utile, suum sit; Ad quæ confirmanda faciunt, quæ eleganter à *Bart. tractantur in l. hostes. n. 30. & aliquot seqq. ff. de capt. & postlim. reuers.* quibus probat, etiam eos pertinere ad Imperium, qui priuilegio & præscriptione se ab eo exemerunt. 2. facit ad confirmationem huius rei, quod inter Partes convenit, asserente Reo, & acceptante Fiscali, ut res ipsa declarat, Archiepiscopum esse perpetuum Imperatoris Vicarium, sed Vicarius, ut vicem gerens, dicitur is, qui vices alterius gerit & ministrat, sed alterius vice. *Curt. in Clem. 1. de offic. Vica. q. 2.* Qui Vicarius, si constituitur à lege vel superiore, dicitur Ordinarius, & Ordinariam iurisdictionem habet, præsertim si à superiore constituitur. *Alex. in rubr. ff. de offic. eius cui mand. est iurisd. nu. 12. & 17.* ubi quoque eum Vicarium esse ait, qui loco est Principis, & hunc non esse delegatum, sed ordinarium. Sed iam Ego ex his sic infero; Ordinarius eiusmodi habet propriam Iurisdictionem, & iure suo (etiamsi ab alio concessam) etiam exequitur, cum delegatus nihil habeat proprii, *l. more. ff. de iurisd. omn. iud.* qui enim constitutus est à Superiore, potest omnia facere, quæ poterat ille, in cuius locum substituitur. *Marant. dist. iud. 5. nu. 20.* Ex quo rursus sequitur, non esse contrarium, nomine alieno, a deoque Imperatoris, aliquid exercere & facere posse; cum tamen hoc, quod suum sit, & sic habere possit id, quod nomine alieno agit, ut in iurisdictione, quæ nomine Imperato-

N. 117.
Principes
quicquid
faciunt,
nomine
Imperato-
ris faciunt.

N. 118.
Exempti
præscrip-
tione ab
Imperio,
ad illud
pertinent.

N. 119.
Vicarius
quis?

N. 120.
Vicarius à
lege vel su-
periore cō-
stitutus or-
dinariam
habet pote-
statem.

N. 121.
Procurator
in rem suā
habet utile
& directū
dominiū.

N. 122.
Episcopus
& Præla-
tus Eccle-
siasticarum
rerum est
procurator
& potest
rei vendi-
cationem
intentare.

N. 123.
Imperato-
ris nomine
aliquid cō-
ferens, ius

ris à Vicario exercetur, cum sua tamen propria sit, vt malè inferri videatur; alieno nomine agit, ergò nihil habet in re, quod agit, proprij. 3. Procurator est is, qui aliena negotia mandato, & sic nomine Domini ministrat, *l. 1. ff. de procur.* cum iis quæ tradit *Spec. in tit. de his qui alieno nomine inter.* Sed Procurator in rem suā est persona, quæ alieno nomine interuenit, & eiusmodi Procurator in rem suam habet utile & directum dominium: Probatur per *Specul. vbi supra in prin. & in §. sequitur videre cuius est &c.* De Procuratore in rem suam est text. in *l. seruum quog. in fine. ff. de procurat.* qui utiles habet actiones suo, sed Domini nomine, directas. *Bart. in d. l. 1. ff. de procurat.* Sequitur ergo rursus, posse quem alieno nomine quid habere & exercere, quod suum est, quoad ius vtilis dominij & possessionis. 4. facit hoc planum; quod Episcopus & quilibet Prælati Ecclesiasticarum rerum est Procurator, sunt verba textus in *c. 2. de donat.* sed isti, etsi Domini non sint, habentur tamen loco domini. *l. qui fundum. ff. de contrah. empt.* & possunt nomine Ecclesiæ rei vendicationem intentare *causa. 13. q. 2.* cum alioquin nisi rem suam nemo vendicare possit, *l. 1. ff. de rei vend.* vti hæc tractantur ab Archiepiscopo in *can. fin. c. 12. quest. 1.* licet enim ipsi Prælati non sint veri Domini rerum Ecclesiæ, tamen sunt quodammodo usufructuarii, & ideo sunt Domini illius iuris; sic quoque quilibet Administrator, qui est persona alieno nomine interueniens, *Specul. vbi supra. §. 1.* Et pater est legitimus Administrator filii sui, *l. 1. Cod. de bonis matern.* prout hæc probantur per *Bart. in d. l. 1. de procur. nu. 6.* habetque pater vsumfructum & omnimodam administrationem in ea, omniaque agere, ac si Dominus solidus & perfectus sit, potest, vt in *d. l. 1.* Ex quo rursus patet, non probare hoc esse, quod aliquando contingit abesse, nec ista esse contraria, nec sequitur necessario, Impe-

Imperatoris nomine confert aliquid, Ergò Collator nihil iuris aut domini sui seu possessionis habet in re collata; & præterquam, quod expressè patet, hunc esse eiusmodi Vicarium; & partes hæc non negent, tamen & ex eo patet, quod sit perpetuus, & nunquã extinguitur, sed tales sunt Ordinarii. *Paror. inc. relatum. de offic. deleg. in 6. sed puto, sufficere probatum, posse quenquam rem alterius auctoritate & nomine exercere, quod suum, quoad dominium utile sit, aut in quo ius & possessionem habeat.*

5. Potest esse Status Imperii, & non Imperio immediate contribuere, & in aliorum Statuum contributione siue *Anschlagen* esse, vt aperte dicit Constitutio in §. vnd alij c. & sic patet, Statum Imperij alteri posse esse subiectum.

6. Dominus feudi aut Princeps potest aliquem infeudare, infeudator rursus alium super eadem re, nihilominus tamen vterque manet Dominus, & res dicitur esse vtriusque; vt is vasallus, posterior verò dicatur Vasallus Vasalli mei; meus est Vasallus; quia res à primo domino descendit, alioquin si non sit eadem res, Vasalli mei Vasallus meus non est. Pulcherrimè hæc tractantur per *Matt. de Afflict. inc. Imperium. §. iterum quoque. nu. 7. de prob. feudi. alien.* Sic quoque & hic non obstat infeudatio, quo minus vterque possit dici, ad Archiepiscopum pertinere.

Quoad aliam Confessionem, quod videlicet membrum insigne Imperii sit; nec hoc impedit, quò minus hic utile habeat dominium, & alia iura, manere enim insigne membrum Imperii potest, habens tamen officiarium, Præsidem, & Vicarium perpetuum; Imò Archiepatus Treuirensis: aut Colonienis: nonne membra Imperii sunt? & tamen habent suos Principes, qui loco Præsidis, vt dixi, sunt, quibus loco Principis paratur. An quoque non Imperator, præsertim consentiente membro aliquo, posset propter intercapedinem & distantiam locorum,

aut domini sui, seu possessionis in re collata habere potest.

N. 124.
Status Imperij alteri Statui subiectus esse potest.

N. 125.
Subinfeudatio dominium non tollit.

N. 126.
Nihil impedit Dominium Archiepi, quo minus Monasterium dicatur insigne membrum Imperij.

N. 127.
Imperator vicegerentem constitu-

mere potest.

N. 128.
Exempla
referuntur.

N. 129.
Vasallus
potest ha-
bere alium
Vasallum
Eiusdem
rei absque
læsione
prioris do-
mini.

N. 130.
Quo re-
spectu Mo-
nasterium
dicatur in-
signe Im-
perij mem-
brum.

N. 131.
Elifio Fis-
calis actio-
nis variis
modis fieri
potest.

rum, quod membro præsit, constituere Præsidentem, Vicegerentem & Vicarium? Annón huic omnes vtilitates, quas ipse habet, concedere potest, vt nihilominus maneat membrum insigne Imperii, subalternum tamen? Quid ergò dicemus de Hagenoa Landts Vogtey? Item Prumiensi & Epternacensi Monasteriis? cuius videlicet Prumiensis omne ius, possessio, fructus, & commoditas, sub sola facultate inuestiendi, vt ex Fiscalis exhibita copia clarè constat, translatum est in prædictum Archiepiscopum, cum non minus Regalia, quam hic nomine Imperatoris Archiepiscopus conferat. Res est clara, quemadmodum enim Vasallus Domini potest habere alium Vasallum eiusdem Rei, vt sic prior Dominus, tamen æquè sit Dominus Vasalli posterioris, ac posterior, qui tamen omnes fructus capit, vt latè & pulchrè tractat *Matth. de Afflict. in c. Imperialem. §. illud quoque. n. 2. de prob. feud. alien.* Sic Imperator & Archiepiscopus possunt simili prorsus modo esse Domini eiusdem Rei, & quilibet dicere suum esse statum, vt ibidem per illum latius tractatur. Ex quibus concludo, posse simul stare, vt Archiepiscopus nomine & auctoritate Imperatoris conferat iura, feuda, & Regalia dicti Monasterii, Abbati. Item quod insigne sit membrum Imperii, & quod nihilominus commoditas & vtilitas pertineat ad Episcopum, vnà cum vtili dominio & possessione, posseque eum commoda Monasterii accipere, in suam vtilitatem, nomine & auctoritate Principis, seu Imperatoris, prout quilibet Prælatus nomine & auctoritate Ecclesiæ.

His sic præmissis, videbo an elifio? Elifio fieri variis modis potest, probando videlicet Statum sibi esse subiectum; quod ad suam Contributionem seu Anschlag pertinuerit; sit contra Imperii Anschlag priuilegiatus; aut quod præscripserit contra Imperii Anschlag; Aut quod per modum Contractus ad alios Status venerit, vt in §.

Die

Diemeil. & §. Vnd soll. & §. Wan auch, quorum vno probato elisa videtur intentio Fiscalis, & reiicitur onus probandi, quod scilicet Status in Imperii communibus & non priuilegiatis Contributionibus, ab hominum memoria vel semel contribuerit, in Fiscalem, vt apertè dicitur in §. dicto Wan auch, tamen si mea opinione ista probatio, si semel contribuerit in non priuilegiatis, non nisi eo casu locū habeat, quādo sola possessio libertatis probata est; videlicet si probaretur Exemptus, Eximentis absque medio subiectus, nec votum, nec sessionem in Conuentibus Imperii habere, nec feuda; nam eo solo casu posset hæc probatio admitti, aut si controuersia sit inter Eximentem & Exemptum, an cum vel absque onere ad eum pertinere debeat, in quo casu loquitur §. Hette aber. vt ex præcedentibus duobus §§. proximis apparet, de qua tamen re iam non multum laboro; sed indagabo, quid hic probatum sit.

Statum hunc ad Imperium non pertinere, supra probatum esse dixi, sed ad Archiepiscopum, iure domini vel quasi, cū iure fiscali, & omni iure, quod Imperatores in eo ipsi visi sunt habere, pertinere, ex antiquis & omnibus Priuilegiis ab Archiepiscopo productis, videlicet Pipini, confirmata à Carolo Magno Imperatore, & Conrado Rege, quo tam Caroli quam Pipini confirmata, quod quoque omne ius & vsum, quem hæctenus habere visus est, is & sui Prædecessores vnà eum possessione in Archiepiscopum prædictum transtulit, quæ Conradi priuilegia, rursus à Friderico Barbarossa Anno 1157. & hoc Barbarossæ à Maximiliano & Carolo V. confirmatur & exemplatur, luculenter constat. Ad quod quoque facit Caroli IV. priuilegium, quo proprietatem seu quasi dominium prædicti Monasterii, possessionem vel quasi, quod tunc (vt ait) tenuit, innouat, approbat, & ex certa scientia,

N. 132.
Vno probato onus probandi reiicitur in Fiscale.

N. 133.
Probatio, si semel contribuerit in non priuilegiatis quando locū habeat.

N. 134.
Monasterium ad Archiepiscopum pertinere iure domini vel quasi, eum iure fiscali & omni iure, probatur ex priuilegiis Regum & Imperatorum.

tia, cum potestatis plenitudine, priorum Regum Priuilegia & Indulta confirmat, de Anno 1376. quæ Priuilegia de vno ad aliud se referunt, & priora à posterioribus confirmantur, & tandem amplissimis verbis à Maximiliano I. & Carolo V. Imperatoribus, non modò confirmantur, exemplantur; *sed & omnes defectus, cum certa scientia expressione, plenitudine potestatis, non obstantibus &c.* suppleantur; imò priora priuilegia de nouo cum consilio Procerum iisdem verbis, quibus antiqua, conceduntur.

N. 135.
Imperatores non presumunt sibi contrariari in documentis priuilegiorum.

Quia ergò nullo modo præsumendum; Imperatores sibi ipsi contrariari, præsertim in iisdem litteris; cum & Maximilianus I. & Carolus V. eodem Documento, quo inserta sunt prædicta priuilegia, quibus ius Imperatorum translatum esse dicitur ad Archiep̄um, quæ de verbo ad verbum confirmant, & aliud insertum Maximiliani, quo ius infeudandi Abbatem Archiep̄o perpetuò tribuit, insertum reperitur; necessariò sequitur, non ea in Inuestitura cum voluisse hoc Archiep̄o adimere, quod aperte confirmando, eum habuisse testatus est; sed potius voluisse censendus est, eum hoc suo nomine habere, eumq; Imperatoris Vicarium esse.

N. 136.
Maximilianus I. nihil de nouo tribuit, sed Archiep̄m semper ita habuisse testatur.

N. 137.
Verba in omni actu per distinctiones iurari debent, ne

Nec hoc ei de nouo tribuit, sed expressè attestatur, sic semper & eo modo hoc eum habuisse; Non ergò dubium est, quin Archiep̄s semper Cœnobium, iure domini, habuerit, sed utilis, non directi; Item tanquam Vicarius, quod, ex antiquis Priuilegiis, obscurum esse potuit, *cum omni iure, quod in eo habuerunt Imperatores, etiam iure fisci,* vt sunt clara verba; Alioquin, quis tam sit lippis oculis, qui non videat, si aliter capi debeant, aperte hæc verba sibi contrariari? Cum Imperatores prædicti ambo, quilibet in vno eodemq; Documento, vterque priuilegia, tam sua, quam antiqua, confirmet; sed verba siue sint in contractibus, siue testamentis, siue statutis, in iuramentis,

tis, in testibus, in legibus, in instrumentis, & in summa, in omnibus & quibuscunque dispositionibus, semper iuari debent per distinctiones, ne ullam contrarietatem contineant, *Iason latè in l. 1. nu. 8. & ibi Alex. num. 3. ff. ne quis eum qui in ius voc. pulcrè Iason in l. cum falsa. C. de Iur. & fact. ignor. n. 4.* addens contrarietatem, quæ in actis seu processu reperitur, ad concordiam reduci debere, quantum sit possibile, reducendo priora ad vltima, quod & in instrumentis faciendum, similiter & contractibus, & aliis. *Idem probat ibid. & Baldus in l. scriptura. ad fin. C. de fid. instru.* Et latè hoc idem probatur per *Phil. Decium in conf. 619. incip. licet in casu. nu. 5.* qui in omnibus dispositionibus locum habere, vt per distinctionem remoueatur contrarietas, ait, & propterea statuta posteriora, per priora concordanda; Et *Alex. conf. 141. viso testamento. nu. 5. lib. 2.* dicit; in omnibus dispositionibus, per distinctiones & subdistinctiones, à contrarietate, saluandam concordiam. *Idem per Decium in l. si idem cū eodem. in s. fin. n. 9. ff. de iuris d. omn. iud.* Vbi etiam vult; relationem sic fieri debere, vt contrarietas euitetur; Et in *l. fin. nu. 4. C. de bon. poss.* Vbi ait; actum præsumi multiplicatum, vitandæ contrarietatis causa, latè *ibid. in l. fin. n. 1. 2. 3. C. de Edendo, in l. ubi repugnantia. n. 4. ff. de reg. Iuris,* quibus in locis hoc nō solum in omnibus dispositionibus, sed & in Inuestitura, & aliis in specie ab eo enumeratis, locum habere probat.

Quod verò hæc facultas inuestiendi sic capienda, quod Imperator noluerit Archiepō, per concessionem inuestiendi, ius ab antiquis Imperatoribus datum, auferre, sed potius confirmare, præter alia puto ex ipsa concessione apertè liquere. 1. Quia coniungit ius inuestiendi Monasterii Maximini & Prumiens: sed clarum est ex ipsis litteris, à Fiscali productis, Prumiense, & Epternacense ius inuestiendi non esse nudum, sed cum omni

contrarie-
tatem con-
tineant.

N. 138.
Imperato-
rem volu-
isse per cō-
cessionem
inuestiendi
ius, ab An-
tecessori-
bus datum
confirmare
probat.

iure;

N. 139.
Ex coniun-
sione iuris
inuestiendi
Monasterij
Maximini
& Prumi-
ensis.

iure, quod habet Imperator, translatum, & sic pariter indistinctè fit hic concessio copulatiua, absque vlla exceptione, sed copula inducit æqualitatem. *Bald. in l. 2. C. de impub. & alijs subst.* Item restringit copulata ad vniformem interpretationem, non ad difformem; *l. quamuis & ibi Bart. C. d. tit.* Quare, in quem finem produxerit Fiscalis hoc scriptum de Monasterijs Epternacè: & Prumiè: ego non video, cum potius contra eum, quam pro eo, facere videatur; si enim ista Monasteria habet Archieps, vel potius ius infeudandi de Regalibus cum eorum iuribus, honoribus, & pertinentiis vniuersis, nec non seruitiis & oneribus (vt sonant verba priuilegij) ab Imperatore, & hoc idem infeudandi ius copulatiuè conceditur, & copulata nequeant difformem intellectum seducere, quod in vno & altero iuris sit, sequitur & eodem iure infeudationem Maximini concessam. Ad quod sane multum facit, quod iisdem pœnè verbis vsus est, in concessione sua infeudandi, quibus Ludouicus vsus est in concessione iuris infeudandi Prumiè: & Epternacè: Monasteriorum, vt iam dicam.

N. 140.
Ex verbis
concessio-
nis Impera-
toris
claris.

2. Puto verba Concessionis etiam esse clara, & mentem Imperatoris apertè declarare; sic enim habent; *Comitatus, Dominia, Castra, Curias, & ius inuestiendi, prædictis cum aduocatiis, Iurisdictionibus, altis & bassis dominijs, Iuribus, bonis, & alijs eorum pertinentiis, vniuersis & singulis, ipsius Ecclesia Treuire: fuisse & esse decernimus &c.* Hic clarè patet, non nudum ius inuestiendi; sed ipsum ius cum aduocacia, iurisdictionibus, altis & bassis dominijs, iuribus, & bonis, & alijs eorum pertinentiis. Non igitur simpliciter dicunt Imp: se ius inuestiendi concedere, sed & cum prædictis iuribus omnibus, quod ius declarant, ante Archiepiscopos in eo habuisse, vt habet priuilegium Maximiliani I. Imperat. datum 1. Iulij anno 1495. cui consonat 15. Iulij eodem anno datum, idque cum *Statutum consensu;*
quod

N. 141.
Extractus
priuilegij
Maximi-
liani I. de
anno 1495.

quo Regalia ac feuda & alia iura, Abbati pro tempore Monasterij Maximini, perpetuo conferendi, illumq; inuestiendi, cum omnibus & singulis huiusmodi Comitatum, Dominiorum, omniumq; & singulorum premissorum districtibus, dominiis, honoribus, & praeminentiis, oneribus, iuribus, consuetudinibus, obseruantis, pertinentiis, & attinentiis quibuscunque, mero quoque & mixto Imperiis, ac etiam exercitio Iurisdictionis specialis, sicut eadem, bona memoria sui praedecessores Episcopi Treuirenses, haecenus habuerunt & possederunt, seu ipse Ioannes habuit & possedit, seu habet & possidet, contulimus, conferimus ac inuestimus; prout haec omnia amplissimis verbis à Carolo V. reperiuntur confirmata. Ex quibus patet, non nudam facultatem inuestiendi datam, sed & omne ius, quod de antiquo Archiepiscopus habuit, confirmatum, merum & mixtum Imperium, districtus, & alia supra enumerata. 2. colligitur, nil noui datum, sed quod de antiquo habuit collatum, cum alto & basso dominio, prout antiqui Impp. in eum contulerunt; & quia constat, omne ius, quod Imperator in id Monasterium habuit, Archiepiscopum olim habuisse, & Imperator hac concessione, quod olim habuit, seu habere deberet, confirmat; Igitur & hoc ius non auferre, sed confirmare voluisse censendus est. Et nè fortè quis putet, ea non de facultate inuestiendi, aut monasterio, intelligenda, in ultimo Priuilegio (nam in priori sunt clara verba, statim enim iuri inuestiendi haec adduntur) addit clausulam, cum omnibus & singulis huiusmodi Comitatum, Dominiorum, omniumq; & singulorum premissorum districtibus, dominiis, iuribus quibuscunque & qualibuscunque, mero quoque & mixto Imperiis. Ex quibus patet, cum & ius inuestiendi Abbatem Monasterij vnum sit de praemissis, omne ius, merum quoque & mixtum Imperium, & alia enumerata esse concessa, alioquin de omnibus & singulis hoc non posset intelligi, debet

N. 142.

Quæ Carolus V. confirmat.

N. 143.

Imperatores iam dicitur nihil noui dederunt, hinc auferre aliquid voluisse non censetur.

N. 144.

Extractus ultimi priuilegij.

debet ergò de omnibus rebus adiunctis intelligi, cum distinctè loquatur Imperator de singulis & vniuersis, vt intelligatur Archiepiscopus habere ius conferendi Regalia, feuda Monasterij, cum dominio, honore, onere, præeminentia, Iure, pertinentiis, mero & mixto Imperio &c. prout in aliis suis Comitatus & dominiis habet. Et hoc præterea omnia verba in primo Maximiliani I. priuilegio inserta; Vbi cum omnia ea recensuisset in specie, quibus inuestiuisset dictum Archiepiscopum; inter quæ & ius inuestiendi dictum Monasterium S. Maximini de specialibus, vt ostenderet de omnibus pertinentiis eum loqui, addidit particulas, *quos, quas, vel quæ,* & verbo inuestiendi addidit statim, *cum advocatis iurisdictionibus, altis & bassis &c.* Et hanc Imperatoris fuisse mentem etiam ex eo constat, quod scilicet antiqua priuilegia reiicit, quorum scientiam eum habuisse ex Exemplatione constat, & alioqui, vt probaui, præsumitur.

N. 145.
Maximilianus I.
vt prædicta
omnia intelli-
geret, addidit
particulas,
quos, quas,
vel quæ.

N. 146.
Maximilianus & Carolus V. nõ
solum antiqua pri-
uilegia confirmarunt,
sed de nouo dederunt.

Quia ergò Impp. Maximil: & Carolus, vno eodemque volumine, hoc ius inuestiendi, cum aliis iuribus, Archiepiscopo dederunt, in quo & vnà, antiqua priuilegia, omnia & singula, & eorum quodlibet in solidum (vt verba se habent) non solum confirmarunt; sed de verbo ad verbum de nouo dant, *cum consensu Principum & Magnatum Imperij,* grata & rata habent, cum omni eorum effectu, in singulis articulis atque punctis, approbant, ratificant, & cum certa scientia confirmant, & sub eorum tenore de nouo concedunt; certè non dubium est, nisi hac distinctione hæc saluentur, quin contraria sint. Quia verò Impp. antiqua Priuilegia in omnibus punctis salua esse & stare volunt, & si aliter est; vt supra dictum est, hoc fieri non possit; si verò sic intelligantur, optimè possit; Ergò sic necessariò intelligenda puto.

Ad quod facit 2. quod primæ conuentioni nunquam dero-

derogetur, nisi expressum hoc sit. *Decius d. conf. 619. nu. 4.* qui multa allegat iura: Sed istis antiquis conventionibus non modò expressè non derogatum inuenitur, sed expressè, in omnibus articulis; confirmantur.

3: Si ita non intelligerentur hæc, sequeretur absurdum; confirmaret enim contraria suorum, quæ dedisset, quæque simul stare non possent: sed maximi ponderis argumentum ab absurdo latè tractat *Euerhard. eo loco.*

4. Verba ista, in antiquis priuilegiis nouis inserta, cum omni iure, quod habere visi sumus in eo, item omni iure dominiij vel quasi, cum similibus, essent de nihilo; cum tamè quodlibet, etiam minimum verbum, ita interpretari debeat, vt operetur; quod tamen verum est, quatenus hoc fit in fauorem eius, pro quo appositum fuit. *Decius conf. 232. nu. 8.* nec minimum verbum debet in Instrumento esse superfluum. *Idem in conf. 25. nu. 3.*

Facit 5. quod beneficia Principum latissimè sint interpretanda, & contra ipsum Principem. *Iason in l. serui electione. §. Labeo. ff. de leg. 1. n. 6. l. quo minus. ff. de sum. n. 126.* Et in specie, nostro casu, pro Archiepiscopo deberet latissimam fieri interpretationem, iubet *Canolet. 4. in suo priuilegio.* Ad quod facit; quod si Princeps alicui concedit rem aliquam, intelligatur cum omni iure, pertinentiis & fructibus; *text. in l. si quando. C. de bon. vacant. & ibi Baro. Alex. & DD.* & si concedit castrum, intelligitur etiam omnem iurisdictionem, pertinentias, & iura concedere; quoniam etiam eos redditus causarum tam civilium quam criminalium, quia beneficia Principum latissimè sunt interpretanda. *Iason. in l. beneficium nu. 8. de Constitut. Corset. sing. in verbo Princeps:* sic quoque si Princeps alicui concedit ius colligendi pedagium, non simpliciter officium colligendi, sed etiam, ipsum Pedagium, censetur concessisse, eadem ratione. *Iason. in l. item apud Labeonem. n. 8. ff. de iniur. ra-*

N. 147.
Prima cõ-
uentioni
nunquã
derogatur,
nisi expres-
sum sit.

N. 148.
Si prædicta
non ita in-
telligeren-
tur, absur-
dum se-
queretur.

N. 149.
Et verba
priuilegij
cum omni
iure &c. ef-
ferent de ni-
hilo.

N. 150.
Beneficia
Principum
latissimè
interpretã-
da & con-
tra ipsum
Principem.

N. 151.
Princeps
concedens
rem ali-
quã, intel-
ligitur cum
omni iure.

N. 152.
Princeps
ius colligẽ-
di peda-
giũ, ipsum
pedagium
concessisse
censetur.

N. 153. Verba cum pertinentiis & iuribus suis, latissimam habent interpretationem.

lis enim concessio dicitur realis, vt *Idem* ait, & hoc tanto magis, cum adiunctum est verbum, *cum pertinentiis & iuribus suis*, quæ verba latissimam habent interpretationem, & censetur iis omne ius translatum. *Iason. in d. l. quo minus. nu. 122. & seqq. aliis*, ne quid dicam, cum Iurisdictione, mero & mixto Imperio &c. & sic, cum iure inuestiendi, omnis causa concessa vnà videatur. Nec obstare puto, si quis fortè dicat, absurdum fore, ex his sequi; si Imperator quoties alicui mandat, vt aliquem suo nomine inuestiat, censeatur continuò ei, omne ius & pertinentias eius iuris, concessisse: Cum longè alia ratio sit *mandantis, & beneficium dantis*, cum omni iure, altis & bassis dominiis &c. *præsertim perpetuo*; nam in hoc latissima, in isto verò Mandante, stricta fieri debet interpretatio; cum in mandato (cuius fines, diligenter gratuito obseruandi) de adiectionibus pertinentiarum aliorumq; nihil dicatur, quæ in beneficio expressè habentur.

N. 155. Verba priuilegij interpretari debent, ne priuilegiato noceant.

6. Verba priuilegij nunquam sic interpretari debent, vt priuilegiato noceant. *Decius. conf. 457. n. 13.* & ob id si statutum dicit; quod scholares tractentur vt ciues, in omnibus hoc statutum intelligitur, solum in fauorem scholarium, & ideò priuilegia, quæ habent, vltra ciues, scholares non amittunt. *Decius eod. conf. nu. 11.* Sed si Ep̄s nihil aliud haberet, nisi ius inuestiendi, noceret ei hoc priuilegium Maximiliani I. & onus potius, quam priuilegium; cum tamen, pro beneficio, non pro onere, hoc ei datum sit; & sic non contra Principem, sed contra Partem interpretaretur, contra ea, quæ supra dixi, & fieret, ex beneficio poena, & ex gratia, odium.

N. 157. Centenaria possessio vim tituli & priuilegij habet.

1. Puto hunc intellectum sumi, præter alia prædicta, ex antiquissima & immemoriali, imò centenaria possessione; quæ & vim tituli & priuilegij, ab Imperatore concessi, habet, *l. hoc iure. §. ductus. ff. de aqua quot. & asti.* cum tale

tale tempus æquipollet veritati, & vsus tanti temporis præsumatur iustus; habeatur pro titulo, nec opus est allegatione, vt per *Alex. cons. 6. n. 1. & 4.* & præsumptio, quæ ex ea oritur, sit iuris, & de iure, nec admittat probationem in cōtrarium: *Felin. in c. cum nobis. de præscript. n. 7.* si ergo veritati æquipollet; Ergo quæ sit veritas indicat; Item quale priuilegium; & quomodo capiendum, cum tale tempus probatum sit. Primò igitur de possessione, an probata sit; postea de tempore: Possessionem verò de præsentī, & ante litem cceptam, ad multos annos, probatam esse, non est dubium; Iuris enim est, quod probata obedientia possessio iuris adquiratur, præsertim si in faciendo consistit, cum non possit fieri citra nomen & ius subiectionis; Item & in omittendo, si Subditus concetur aliquid facere; & Superior ei vetuit, & desistit Subditus. *Bart. in l. si manifeste. C. de seruit. & ay.* Sed probatum est; Abbatem in comparendo in Conuentibus & aliis, semper fuisse obedientem, vt maior pars testium ad 3. 5. & 6. articulum defensioalem, clarissimè & optimis rationibus, probant. Et hæc sic vera esse *Bald. in l. data opera. n. 28. Cod. de accus.* vbi affirmat iurisdictionem probari, si quis probet, homines illius loci parere, mandatis obedire, tam in faciendo, quam in non faciendo; in faciendo tamen maiorem & pleniorē esse subiectionem.

2. Solutio tributi (non hic facio differentiam, inter ea, quæ ad Imperium, & ea, quæ ad Ep̄um, spectant, cum vtriusque eadem sit ratio) arguit subiectionem. *Panor. in c. olim. de censib.* Et quod, per solutionem pensionis & Collectarum, probetur subiectio, est textus luculentissimus in *c. 2. de censib.* ibi; *ideo tributa præstatis, quia hæc est probatio subiectionis &c.* sunt ipsa verba textus. *Bald. nil. solent. ff. de offic. procons.* & per solutionem census, castrum vel possessio fit de alicuius territorio; probatur per *Bald. &*

N. 158.
Centenaria
possessio
probata.

N. 159.
Probata o-
bedientia,
possessio
iuris ad-
quiritur.

N. 160.
Probatum
est, Abba-
tem S. Ma-
ximini fu-
isse obedi-
entem iux-
ta depõsi-
tiones te-
stium.

N. 161.
Solutio
tributi ar-
guit subie-
ctionem.

N. 162. *Quæ sic probata est.* Angel. in l. 3. Cod. de natural. liber. Bald. in d. l. data opera. n. 28. vers. bonæ. non si dicat, vidimus soluere Collectas. Alex. cons. 35. lib. 4. n. 4. sed idem sic probatum est, per multos testes, binis rationibus, qui videlicet interfuerunt solutioni aliquoties, & viderunt, vt infra suo loco latius.

N. 163. *Subiectio probatur, si testes viderunt, quem se gessisse pro Domino vt notis casu.* 3. Probatur subiectio, si testes viderunt quem gessisse se pro domino, longo tempore. Bald. in d. l. data opera. §. Item quia, vbi supra: sed id testes ferè omnes, in suis dictis ad 5. articulum defensionalem attestantur, vbi dicunt; Abbatem semper habitum pro Prælato Treuirensi: sed etiam ad 3. quod Archiep̄o omnem obedientiam præstiterit.

N. 164. *Subiectio probatur per comparisonem in conuentibus.* 4. Probatur subiectio, respectu veniendi ad certam congregationem, vt si probetur talem pluries vocatum venisse. Panor. in c. dilectus. num. 8. de capel. Monach. Sed hoc probatum, satis liquidò apparet

N. 165. *Responsio ad objectionem.* Hisce contrarium non est, quod plures actus non videntur attestati ab ipsis, quia non requiritur pluralitas actuum in probanda possessione hac, sed vnus aut alter sufficit: Probatur enim incorporalis possessio, per duos vel tres actus, in percipiendo consistentes, aut aliàs in facto. Bald. in c. 10. §. si verò Vasallus quid sit Inuest. Imò iurisdictionis possessio, si vnicus actus exercitatus probetur, probata est; apprehensa enim possessione in vno capitulo iurisdictionis, intelligitur apprehensa, & in omnibus aliis, modò hoc intendat apprehendens; quia omnia capitula iurisdictionis sunt contigua, & annexa. Ita

N. 167. *Iurisdictionis possessio vnico actu exercitata probatur.* Hostiensis in d. c. dilectus. de cap. monach. in verb. & possessorium. 2. col. & ibi Innoc. n. 7. Bart. in l. 1. §. si quis hoc interdictum. ff. de itin. actus priu. & exercens iurisdictionem in vno articulo, totam exercere videtur. Bart. in l. hostes. n. 4. & ibi Alex. ff. de capt. & postlim. reuers. & ideò necesse non est, in libello omnia exprimere exercitia iurisdictionis, sed sufficit aliqua exprimere, vt est textus, Panor. & DD. in d. c. dilectus.

Etus. Hinc est, quod ubi agitur de iurisdictione, in iure probanda, sufficiat testimonium diuersorum in specie. *Bald. in d. l. data. nu. 3. & 29.* Ex quibus sequitur; q̄ probato vno exercitio, siue hoc sit de conuentibus, vel quodcunque, sufficiat, nec opus sit reliqua probare; sic puto probatam esse possessionem de præsenti. Sed iam videndum, num quoque probata sit eiusmodi, cuius initii memoria non existat in contrarium. In probatione verò eius temporis, non requiritur tempus 100. annorum, quia diuersa sunt, tempus 100. annorum, & cuius memoria non existit. latè per *Crauet. de antiquit. temp. tract. sec. absolutis. à n. 5. vsq. ad n. 8. ubi hoc latissimè probat. fol. 174.* & sufficit testem ad præscriptionē tanti temporis, cuius initii memoria non existit, esse ætatis 54. annorum, vel saltem tãti temporis, quod possint deponere de visu 40. annorū *Crauet. ibi. n. 3. que confirmat n. 8. circa fin. Lanfr. in c. 1. de præscript. in 6. imò sufficit ætas 50. annorum. Paris. cons. 104. n. 124.* & debent testes deponere simpliciter, quod semper viderint & audiuerint; & non viderint, nec audiuerint contrarium, & de communi opinione, secundum *Gloss. in d. c. 1. de præscript. in 6.* Vbi forma traditur; quam *Glossam* communiter approbat *Balbus in tract. de præscript. 2. part. q. 6. nu. 24. Paris. d. cons. 104. n. 121.* quam conclusionem declarat *Balbus ibidem.* secundum *Ant. in c. quod si per. de verb. sign.* quod non requiratur, quod testes deponant de communi opinione & fama populi, sed sufficit, eos deponere de communi opinione & fama eorum, qui vero similiter scientiam talis rei habuerunt, vel scire potuerunt; Imò ad probandum eiusmodi sufficiunt testes de auditu auditus. *Decius cons. 148. n. 5. Speculat. de testib. §. nunc tractandum. DD. in c. licet ex quadam. de Testibus,* per illum textum, maximè *Felinus*, si alia concurrant in excedentibus memoriam hominum, præsertim in do-

N. 168.

Probato vno exercitio iurisdictionis, nõ opus est reliqua probare.

N. 169.

In probatione temporis, cuius memoria non existit, non requiruntur 100. anni.

N. 170.

Quales testes requirantur in eiusmodi probatione.

N. 171.

Quo modo deponere debeant.

N. 172.

Sufficiunt testes de auditu auditus.

miniis vniuersalibus, putà Regum, Baronum, & Ciuitatum, sufficere de auditu auditus testimonium, communem dicit *Felinus in c. veniens, il. 1. n. 16. de Testibus.*

N. 173.
Testes examinati dicunt Abbatem, pro Prælato Treuirensi habitum, obedientiã præstitisse, venisse ad congregationes, ipsosque contrarium nõ audiuisse.

Videamus ergò an hæc probata sint, & 1. primus *ad 5. art. defensioalem* dicit, vltra 50. annos pro Prælato Treuirensi habitum, & nominatum, nec contrarium audiuisse, 12°. Testis sexagenarius, hũc, donec meminit, & vltra & infra 20. 30. 40. annos habitum pro Prælato Treuirensi: sed & de communi opinione & obedientia attestatur, *Das Er von meniglich vor ein Trierischer Prælat eracht vnd gehalten worden / & ad 6.* dicit, se hoc vidisse & audiuisse. Et 13. & 15. fere sexagenarius, donec meminit, attestatur, quod viderit in omnibus Conuentibus, *Landtãgen/begångnussen* / vt alios Prælatos, comparere, & sic de obedientia, testatur. Item de auditu ab antiquis. Item 15°. isq; septuagenarius, & vltra, q; meminit, & is de obedientia testatur, quod & asserit, se vltra 40. annum meminisse. 5°. verò quinquagenarius non aliter audiuit; & Idem *ad 3.* de visu attestatur, vbi quoque se vidisse, quod seruitia & obedientiam vltra 30. annos præstiterit, attestatur. Per hosce est probatum, 1. quod Abbas prædictus est habitus, donec meminerunt, pro Subdito Archiepi. 2. præstitisse obedientiam. 3. venisse ad certas congregationes. 4. quod non audiuerunt contrarium. Hisce iussragantur, etsi non tanta ætate, 1°. ferè quinquagenarius vno anno dempto. 2. 3. 7. & is quinquagenarius, qui de antiquis audiuisse confirmat, vltra memoriam hominum hoc fuisse. 11°. sexagenarius, qui & de obedientia testatur. Sic quoque non parum faciunt *ad 7. & 8. art.* eosque magni momenti esse putarim, si enim articuli non solum continent Abbatem venisse ad Conuentus Treuericos, sed ad eiusmodi Conuentus, in quibus agebatur de Subditorum Contributione, non solum Imperii, sed & ipsius Archiepi. Sextum probatum esse

N. 174.
Alij testes eadem deponunt.

esse, dubium esse non potest: Nonus enim hunc dicit esse verum, quod suis temporibus semper comparuerit in Conuentibus, natus 57. annos, idemq; testatur *ad quintum*. 10°. verò sexaginta tres annos natus, vidit, daß Sie von einem Landtag zum andern gutwillig gehorsamblich erschienen/nec scit aut audiuit contrarium. 12. & 15. sexagenarius eundem affirmat, quia vidit, audiuit, & interfuit sapius. 13°. quinquaginta octo annos natus vidit in omnibus Conuentibus, & nunquam audiuit contrarium. 15°. septuagenarius testatur, quod meminit vltra 40. annos, gehorsamblich comparuerint, je vnd alwegen / nec is audiuerit contrarium. His accedunt 11°. sexagenarius, qui & ad 10. art. ait, se semper, eum in omnibus Conuentibus vidisse, & 14°. donec fuit in famulatu Abbatis, qui bis aut ter suo nomine perorauit. Item & 1. & 2. qui & à Prætorre, Schulteto Abbatis audiuit, & ipse vidit, donec meminit. 5°. vidit, Sie beschrieben vnd erschienen/nec audiuit contrarium, quinquagenarius. Idem testatur sextus, & hoc actu solo probato, puto probatum, ad se statum pertinere: probatur enim aliquem esse Subditum, si præceptis sit obeditum, text. in c. 1. c. quando. de censib. c. recipimus. de priuilegijs. Innocentius in c. olim. 2. nu. 2. de rest. spol. Bald. in l. solet. §. fin. n. 2. & 3. ff. de offi. Procon. Schurff. cons. 62. n. 1. cent. 1.

N. 175.

Testes, qui deponunt, Abbatem ad Conuentus venisse.

N. 176.

Aliquem subditum esse probatur, si præceptis sit obeditum.

N. 177.

Solutio contributionum ex Registris probata, per testes suppletur.

Quoad septimum, quamuis sufficere videantur priora esse probata, vt patebit postea; tamen & hunc probatum, quatenus opus est, existimo, 5°. quinquagenarius vidit ex Registris antiquis, cum quo conuenit 14°. qui quoque in antiquis Registris vidit, qui, etsi aliqua addit dubia, quoad Contributionem, quæ ad Archiepiscopum pertinent; tamen hoc nihil facit, quia loquitur de istis Contributionibus, quæ Episcopo fiunt, non Imperio, & tandem dicit Subditos indistinctè semper contribuissè, & in steuris Imperii, semper contribuissè Abbatem; Item & is

N. 178.
Quæ pro-
bationes in
antiquis
validissi-
mæ.

se refert ad Registra: Hæ verò probationes sunt validis-
simæ in antiquis, cum auditus & alia accedant, apertè
enim 7°. testis 54. annorum testatur, donec meminit esse
soluta tributa ab eo. 1°. verò 63. annorum dicit apertè,
quod quotiescunque Contributio facta sit, sie belegt wor-
den/ vt alii Subditi; bonam rationem addens, quod inter-
fuerit aliquoties, Et ad 10. art. dicit, quod meminit se in-
terfuisse, ne fortè quis eos tres actus solutionis de recen-
ti esse putet; hoc addit; daß weil Ihme gedencke/ sey solches
beschehn / dan er selbst den dabey gewesen. Sic quoque 11°. 6. art.
dicit verū; quia ait, se à tempore Richardi Archiepi venis-
se & audiuisse, nec audiuisse contrariū; Ad art. 11. 13°. ve-
rò testis 58. annorum clarè dicit; sey alwegen als Stiffes
Prælati belegt worden; Quod verò hic de proprio sensu
deponat, patet ex iis, quæ ad quintum art. dixit; quod vi-
derit, donec meminit, Sie auff Landtügen sich gehorsam-
lich erzigt / vt alii Prælati, & sanè, hi testes posteriores,
de visu proprio, deponunt, de tempore vltre memoriali,
saltem quoad belegen/ sufficienter: Neque enim refert so-
lutionem non videri tam diuturnam probatam realem,
sed saltem quoad auditum, quia sufficit probatum, quod
vltre memoriali tempore. in Conuentibus, vbi de his
Contributionibus, & omnibus aliis negotiis Archiepi-
scopatus tractari solet, interfuerint, vnà deliberarint, &
consentierint; quia certè appellare debuissent, vt supra
probauit. Iam sic idem testis quoque ad 8. art. testatur, se
nunquam audiuisse contrarium; Sic 1°. testis ad 10. aper-
tè testatur, die Anlagen jedes mahl bewilligt / tamen de so-
lutione nesciat. Item 7°. testis, ad 20. annos, & audiuit
penè ab antiquis donec meminerit. Ex quibus patet,
probatum esse; Abbatem venisse ad consilium, tanquam
Subditū, quando de necessitate Archiepiscopatus tra-
ctabatur, vt de Collectis & reliquis: Item impositam ef-
feci,

N. 179.
Nihil re-
fert, testes
solutionē
realem non
vidisse, sed
sufficit, in-
terfuisse
Conuenti-
bus &c.

se ei Collectam, qua contentus fuerit, & hæc immemoriali tempore, & sic constat id, quod opus erat probari, asserere testes, se semper vidisse & audiuisse, nec audiuisse contrarium. Iam videamus num reliqua adsint, quæ, ad probandum tantum tempus, requiruntur? Hæc verò est communis opinio, saltem quoad illos, à quibus hoc audiuerunt, vel qui hoc scierunt; ad hanc verò probandam, sufficit, si dicat testis; Ita ab omnibus haberi verum, quia vicinus sum: pulchrè *Alex. conf. 51. lib. 1. nu. 4.* Testantur enim hoc omnes, præsertim *ad 5.* vt Supra probatum est; quod ab omnibus, etiam antiquis, ita habitus sit. Item *ad 12.* qui habet quoque, hoc præsertim, quod videlicet nemo, ab antiquis & scientibus, aliter, quam articulatum, audierit, nec viderit. Item: quod sic, vt articulatum, ab antiquis reputatum sit, & adhuc ab omnibus reputetur. Quia hunc verum dicit 1°. Testis, qui etsi verum eum esse credat; tamē bonam rationem dicti sui adfert, quod non audiuerit contrarium, nec refert Testem dicere, Credo, si bonam adferat rationem dicti sui. *Doctores in c. quoniam. de prob. in verb. testium. n. 32.* Item 5°. Testis quinquagenarius & ultra, qui dicit, *die alten hets tens das für also gehalten* / & quod nunquam aliud audierit. Item & 9°. 58. annorum. Item 10°. 66. annorum, & 13°. 58. annorum, nunquam aliter audiuerunt. 14°. iuncto dicto suo *ad 5.* vbi dicit, se nunquam aliter audiuisse. 15°. 72. annorum, iunctis iis, quæ dixit *ad 6.* nunquam aliud audiuit, & horum Testiū magna pars doctè sic deponunt, prout & alii alibi, ad alios articulos, testati sunt: Et hoc sanè sufficere videtur, non solum ad probandam communem opinionem, sed & famam, præsertim nostro casu, vbi probatio communis, vt iam dicam, famæ necessaria non est, nam & alias sufficiunt, ad probandum Notorium & famam duo Testes, tametsi enim per duos homi-

N. 180.
In probatione temporis immemorialis sufficit, si testis dicat, ita ab omnibus haberi verum.

N. 181.
Non refert testem dicere, Credo, si bonam adfert rationem dicti sui.

N. 182.
In nostro casu probatio communis famæ necessaria non est.

nes induci nequeant, vt probat *Cassand. decis. 3. de prob. n. 3.*

N. 183.
Probatio
fama non
est accessi-
ria, sed præ-
sumptiua.

In his enim sufficit, vt Testis reddat causam, per sensum corporis præsumptum, per locum à communiter contingentibus; Non enim in probanda fama sumus in probatione necessaria, sed præsumptiua, in qua satis est, quod sequatur per sensum iuris præsumptione. *Cassand. probat latè ibid. n. 4. & 7.* & sufficit, si dicat, vicinus sum. Idem n. 5. Et idem probatur pulchrè per *Iason. in l. non hoc. C. unde legit. n. 10. & 11.* & si interrogetur à Teste, à quibus audierit, respondeat se non habere memoriam, tamen probat, *ibidem. n. 9.* sic quoque fama, qua ad hunc casum, summè opus non est, vt supra dixi, ex ista communi opinione sic tenentium probatam esse apparet; imò & alias

N. 184.
Decem te-
stes super
fama, suffi-
cientes
sunt absque
causa scien-
tiæ.

probatam esse ex hoc constat, vbi 10. Testes super fama vel infamia adducuntur, sit probatio de ea sufficiens, etiam si nulla, aut non sufficiens causa scientiæ reddatur. licet alias, si essent pauciores, exigenter rationes, cause scientiæ sufficientes. *Alex. in l. etate. §. tormenta. ff. de qua-*

N. 185.
Decem fa-
ciunt po-
pulum.

stionibus. in addit. ad Bart. in verbo, sed si Testis dicit. Cuius rei reddit rationem, quod famam faciat, si decem de re aliqua dicant, cum tot faciant populum, iuxta *Not. in c. 1. & ibi Panor. nu. 7. de elect. & quod ex tanto numero status publicus habeatur Iuxta Not. in l. 3. §. Eiusdem. ff. de testibus.* sed preterquam, quod ad 14. articulum ultra 12. reperiuntur, qui de fama attestentur; tamen hoc in eo casu, vbi probatio fame necesse sit, non sufficit: Sufficit enim, si de communi opinione (vt ex *Baldo* probaui) & fama eorum, à quibus hoc habuerunt, constet; quod ex dictis ad prædictos articulos satis liquidò constat: Vbi omnes dicunt ab antiquis semper se hoc audisse, qui ita reputarint, nec audierint contrarium.

N. 186.
Ex anti-
quis instru-

Deinde his accedunt antiqua Instrumenta, quibus & Ius & fama probatur tum, & communis opinio, quæ in tali-

talibus habetur pro veritate, præsertim in Dominiis & territorijs Principum, Ducum, vt ex *Felino. cit. loco. d. c. Veniens de Testibus nu. 16.* probatur, qui hoc procedere ait, præsertim in casibus, quibus probari debet immemorialis præscriptio, & non solum fama, sed & consuetudo, ex antiquis Instrumentis, probatur. *Crauer. de ant. temp. sect. ampliatur. nu. 16.* qui 2. ad hoc sufficere refert Instrumenta *nu. 17.* Hisce accedit scriptum Fiscalis ad Archiep̄um Anno 1527. productum 26. Martii Anno 1565. & agnitum à Fiscali præsentis: quo fatetur; *Es also herkommen vnd bisshero darbey von Ihme gelassen:* quod eum nullo modo facturum fuisse præsumendum, si aliquando sciuisset eum contribuisse. Nec refert Testes non de certo, & determinato tempore, videlicet 40. annorum, deponere, aut similiter, hoc non requiritur; sed quod possint de visu tanti temporis meminisse, videlicet quod contrarium non viderint per tantum tempus, & sic sufficit, quod dicant se non aliter vidisse, aut audiuisse, in probando eiusmodi tempore immemoriali: quemadmodum dicunt præsertim antiqui Testes, 7. 10. 11. neq; enim requiritur vt alios actus enumerent, vt supra probaui, & infra latius probabitur. Deinde sufficit probatum esse, Abbatem esse Subditum Archiep̄i, venisse ad Conuentus, vbi tractatur de Archiep̄atus eiusmodi negotiis. Item quod vltra 40. annos, & donec meminerunt, in Conuentibus *Er belegt worden.* Et sic in suis, Archiep̄i scilicet *Anschlägen/* non solum 40. annis, sed & immemoriali tempore fuerit: Ex quibus Subditus Archiep̄i immediatus (mediatus tamen Imperii) probatur. Et sic sequitur eum Collectas immediatè Archiep̄o, non Imperio, soluere debere, absque vlla probatione; Et sic sufficere debebit, si Testis verum dicat, ex quo aliud sequitur, quia super vtroque deposuisse videtur, vt dicit *Bald. in l. data opera.*

mentis
communis
opinio &c.
probatur.

N. 187.
Fiscalis
scripto fa-
tetur consuetudinè
contribuendi.

N. 188.
Nihil ob-
est, quod
testes de
certo tempore non
loquantur.

N. 189.
Sufficit
probatum
esse Abbatem
Archiep̄isco-
pi subdi-
tum esse
&c.

N. 190.
Ex quo se-
quitur, ip-
sum Collec-
tas imme-
diatè Ar-
chiep̄isco-

po soluere
 debere.

N. 191.
 Testes sin-
 gulares
 quando
 probent.

N. 192.
 Sufficit v-
 nū actum
 probatum
 esse ob legis
 præsum-
 ptionem.

N. 193.
 Testis non
 tenetur
 reddere ra-
 tionem ra-
 tionis.

N. 194.
 Testis af-
 firmatio
 de articulo
 intelligēda.

N. 195.
 Testis di-
 ctum sup-
 pleri debet
 nec cauill-
 landum.

N. 196.
 Ratio red-
 dita à teste
 debet redu-
 ci ad ipsum
 actum, vt
 concludat.

Cod. de accus. nu. 34. licet enim Testes deponant de diuer-
 sis actibus, quando inducuntur ad probandum quid in
 genere; vt in Iurisdictione, fama, possessione, vsuris, &
 ita sint singulares; tamen eorum dicta probāt, quia ten-
 dunt ad eundem finem. *Vinius* communem probat in
communibus opinionibus verbo testes singulares; & sufficit, vt
 dixi, si vnus actus probetur: sic quoque Iuris est, quod si
 probatur vnum, videtur reliquum probatum, & dicitur
 probatio sufficiens, eo quod lex præsumit de eo, quod
 frequenter accidit. *Iason in l. non hoc. num. 15. vers. 2. limita.*
Cod. vnde legit. Item si Testis deponat per visum, aut a-
 liās, grosso modo, reddat rationem dicti sui, nec opus est
 eum reddere rationem rationis. *Bald. ibid. num. 20. & 23.*
 qui edixerunt se vidisse & interfuisse, licet non dicant, il-
 lo & illo tempore & loco, sufficit: quia ex quo affir-
 matur capitulum vel articulus per Testem, erit dictum
 suum de toto capitulo intelligendum. Nam præce-
 dentia declarant sequentia. *si seruus plurium. ff. de leg. 1. &*
talia sunt subiecta, qualia prædicata demonstrant, l. si v-
no. ff. locati vt dicit. Salic. in l. ea quidem. C. de accusat. nu. 117.
 Testis enim dictum, quantum fieri potest, suppleri de-
 bet; *Decius. cons. 595. nu. 5.* nec sunt cauillanda, sed reduci
 debent ad bonum & ciuilem intellectum, & quando in-
 telligimus, quid Testis vult, non curamus, quomodo
 loquatur. *Decius cons. 272. nu. 2. text. in c. cum te. & ibi Gloss.*
& DD. de testibus si enim de tempore deponūt, est intelli-
 gēdum de tempore, de quo dicit articulus vt in *d. c. Cum*
te & ibi. Panorm. n. 2. Item regulare est, quod vbi requiri-
 tur certa & determinata probatio temporis pro forma,
 sufficit certē præsumptione concludere. *Iason. in d. l. non*
hoc. nu. 15. vers. confirmet. Cod. vnde legit. facit, quia ratio
 reddita à Teste dicitur reduci ad ipsum actum, vt cōclu-
 dat, quocunq; modo scientia sanum intellectū conclu-
 dere

ctus in quibus, vel ex quibus consuetudo ipsa sumpsit exordium; sed hoc dare impossibile est; ex quo contrarii memoria non existit; ergo frustra quæritur, quod inueniri natura prohibetur. *Inst. de inutil. stip. §. 1.* In huius ergo, inquit, præscriptione probanda sufficit demum; nullum exstare sensum visus, qui viderit, vel audierit videntem vel audientem contrarium obseruari, & quod communis est omnium opinio, ad quod multa allegat & ibi per eum. Imò in hac probatione temporis immemorialis si Testes deponant de auditu auditus, adeo coadiuuat probationem, vt si concurrat possessio de præfenti vel fama, vel aliud adminiculum sufficiat, si duo Testes de auditu auditus deponant, Idque probat *Crauet. de antiquitate temporum. sectione. viso. num. 3. & 4.* ex quo solo patet tempus hoc probatum. Hoc verò indubitabile esse vel ex eo apparebit, quod quamuis in aliis casibus Iuris communis Testis de auditu auditus nihil probet, tamen præsumptionem facit, vt per *Dec. d. conf. 272. n. 3.* & operatur talis præsumptio, quod transferat onus probandi in aduersarium, contrarium: *Rom. Sing. suo. 345.* & ibi latissimè addit *Felin. in cap. cum litteris. de testibus. Decius d. conf. 272. & conf. 595.* Vbi quoque, ait, Testibus grauibus, & fide dignis (vt hic) de auditu deponentibus credendum: *Rom. conf. 424. Felin. in c. tam testibus. de Testib. in fine. Iason. in repetitione. l. admonendi n. 146. ff. de Iureiur. Hyppol. in praxi. Crim. §. examinanda. n. 29. Idem sing. 557. Alex. consil. 77. lib. 1. Rip. in l. 1. nu. 88. ff. si certum petatur. Curt. Senior consil. 69. num. 4.* & quamuis ita velint prædicti DD. & alij ab iis citati: tamen mea opinione verior, & æquior est *Alciati* contrarium sentientis in *l. 1. ff. si cert. petatur. in vers. Celsus ait.* Tametsi ab eius impugnatione *Curt. Junior.* Romanū defendat, in eadem *l. n. 57.* Placent mihi cum *Alciato* sentientis *Petri de Banint.* rationes.

Decis.

N. 202.
In probatione temporis immemorialis de auditu auditus coadiuuat probationem, si aliud adminiculum sufficiat.

N. 203.
Quamuis in aliis casibus Iuris communis secus sit.

N. 204.
Testibus grauibus de auditu credendum.

N. 205.
Alciati contrarium sentit.

Decif. Rol. Bon. 67. nu. 8. Vbi ait, ad hoc vt transferatur onus probandi in aduersarium opus esse duabus præsumptionibus, sed si hoc procedit in communibus probationibus; quanto magis, vti hic non solum 7. sed plures probationes, in hac, de antiquitate, temporum, probatione, vbi possessio de præsentis & pluribus annis longissimoq; tempore, accedit, tum & Fiscalis confessio in literis, & litteræ antiquissimæ & alia: nam propter antiquitatem temporis leuiore probationes per indicia, & coniecturas, & sic præsumptiuæ probationes admittuntur, si fiant, pro possessore, non contra eum: quia si fiant contra possessorem, actor plenè probare deberet, non obstante antiquitate temporis, & propterea sola fama sufficere solet, vt communem dicit *Iason. in l. 1. §. prator ait. ff. de edend. n. 25.* eandem communem, & in iudicando sequendam *Decius cons. 428.* per totum probat. idque procedere *Crauet. vbi supra. §. viso. n. 39.* ait.

Porro non saltem videtur hoc immemorabile tempus, sed & aliud, nempe 100. annorum, pbatum: quæ quamuis directa probatio difficilis esset, tamen præsumptiuæ sufficit. *Felin. in c. Cum à nobis. de prescript. n. 8.* & potest parim per instrumenta, partim per Testes probari. *Panor. in d. c. Cum à nobis. n. 5.* *Bald. in authent. quas actiones. n. 16.* *Guido Papa q. 357.* & in hac præscriptione 100. annorum, mala fides non obstat. *Capit. dec. 4. nu. 20.* Modum verò probandi pulcherrimè tradit *Bart. de Capua in Gloss. vel ipsa Glossa, & Andr. de Ifern. de constit. Reg. Sicil. lib. 3. tit. 39.* vbi dicit, quod licet per instrumenta non probetur continuatio possessionis, quod sit necessarium in præscriptione; initium tamen possessionis tum probari per instrumentum, vt quando Iudex, Notarius & Testes dicunt in instrumento, talis vendidit die tali &c. & sic inquit deberet intelligi *l. possessio. l. pradia. ff. de adquir. possess. l. minus.*

nus. Cod. de acquir. possess. Si ergò apparet per instrumentũ, q̄ iam sint anni 100. quo anteriores rem fiscalem vel Ecclesie possedẽre, & modò inueniatur in eius possessione, nec ex aduerso probetur alius in medio possedisse; Dico audacter me compleuisse præscriptionem centenariam, quia pro me quodammodo medio tempore possedisse præsumitur. *l. si quis adulterij. Cod. de adulteris.* Et hæc cum superioribus pulchrè conueniunt, quia etsi alias possessio istis verbis, vel similibus, vendidit, non omnimodò probant per *DD. in l. cum falsa. Cod. de Iuris & facti ignorant.* tamen quia in antiquis non plenæ, & exactæ probationes requiruntur, sed præsumptiuæ sufficiunt, si sic præsumptiuas probent; Sed nostro casu verè & concludenter antiquam possessionem probatam puto. Nam in *Conradi Regis priuilegio apertè habetur: quod prædictam Abbatiam resignauerit & reddiderit Alberoni, Archiepiscopo Treuir, quo omne suum ius in prædictũ Archiepiscopum consensu statuũ transfuderit, idq; anno 1147. Hoc postea Imperator Fridericus Anno 1157. confirmat, quod videlicet: eandem Abbatiam ei Iure proprietatis habendam, ordinandam, & ea integritate & vsu possidendam, quo sui prædecessores eam visi sunt habuisse.* quæ verba & in *Conradi priuilegio inserta reperiuntur, & idem Fridericus, ait; Patrum suum, Conradum, eandem Abbatiam, cum eam in manu sua haberet, Alberoni Archiepiscopo, ex iudicio Curie, reddidisse: vt supra.* Itemque fatentur vterque Imperator: *ob benè merita hoc quoque factum: & hisce rebus interfuit Abbas ipse S. Maximini Sigenerus, qui tanquam Testis inscriptus est huic priuilegio, cumq; aliis multis Abbatibus & Statibus Imperij in Instrumento comprehensis nuncupatus.* Item fatentur, *iniuste ab Abbate dictam Abbatiam ablatam.* Sic Fridericus attestatur possessionem datam à *Conrado, quam non dat de nouo, sed confirmat.* Item recensent *Imp: priuilegia*

N. 211.
Pro possessore medio tempore alij possedisse præsumuntur.

N. 212.
In antiquis præsumptiuæ probationes sufficientiunt.

N. 213.
In nostro casu antiqua possessio verè probata ex priuilegiis Imperatorum, Conradi & Friderici.

legia Dagoberti, Pipini, Caroli Magni, & aliorum, qui-
bus Ius fisci translatum est in Archiepiscopum, & illi ipsi omne
suum Ius in eum transfuderunt. His accedunt posteriora
 priuilegia, præsertim Caroli IV. qui omnes cõcessiones, liber-
 rates, donationes & litteras, à suis prædecessoribus Ecclesia & Ar-
 chiepiscopo Treuren. datas. Item Iurisdictiones, Iura, feuda,
 vniuersasque possessiones quas nunc (inquit) tenent, & possi-
 dent, & specialiter feuda de Couerna, proprietatem seu quasi do-
 minium Monasterij S. Maximini, Anno 1376. postea Frideri-
 cus III. Anno 1471. cū narratum esset turbari in obedi-
 entia dicti Monasterij Archiepiscopum, in s̄hrer Obers
 feit/gerechtigkeit / vnd abwenden vnd einziehung der gehorz
 sambkeit; declarat, quod in iis turbari non debeant, &
 quod Archieps habeat Obrigkeit / vnnnd gerechtigkeit. Sic
 quoque Maximilianus I. & Carolus V. prædicti Pipini,
 Conradi, Friderici, & aliorum priuilegia, in specie & in
 genere, confirmant; quæ si non de possessione, & domi-
 nio (vtilitamen) intelligerentur, essent sibi prorsus con-
 traria. Ex quibus ego & centenariam, & aliquot sæcu-
 lorum possessionem, præsertim quoad Ius fisci proba-
 tam puto: Si enim Instrumentum conficitur, non super
 promissione, sed super possessionis recognitione, vel cõ-
 tra tertium. *Bald. in l. 3. Cod. de Edict. D. Adriani tollendo. nu.*
47. & per eundẽ Bald. inc. 10. qui test. sint necess. ad inuest. n.
6. Ange. in l. quadam Mulier. circa finem. ff. de rei vendit. vt si
dicat: Vendo tibi, & confiteor te possidere. Sic quoque
Baldus in d. l. cum falsas. nu. 7. concludit translata[m] posses-
 sionem & dominium, si verba sint dispositiua, prout sic
 esse negari non potest, quod si procedit in tempore non
 antiquo, quanto magis in temporibus antiquis, vbi præ-
 sumptiua probationes sufficiunt, probata iam antiquis-
 sima possessione? possessionem quoque de præsentī pro-
 batam

N. 214.
Et Caroli
IV.

N. 215.
Friderici
III.

N. 216.
Maximilia-
ni I & Ca-
roli V.

N. 217.
Instrumen-
to confecto
super pos-
sessionis re-
cognitione
probatum
possessio.

batam ex superioribus constat, vt sic negari nullo modo possit, quin & plus quam centenaria & vltrememorialis probata sit.

N. 218.
Ius Fisci,
dominium
& proprie-
tas &c. in
Archiepi-
scopum, vti
Vicarium
translata.

Et existis omnibus videntur conciliari, priuilegia anti-
quua, cum nouis Maximiliani I. & Caroli V, tum & præ-
senti possessione, vt videlicet in Archiep̄um *Ius fisci, do-
minium, & proprietates, tum & possessio meri, mixti Imperij & o-
mnis Iurisdictionis* translata sunt, tanquam in Vicarium su-
um, qui hoc suo nomine possideat, tanquam membrum
Imperii, & sic nihilominus membrum Imperii manet, &
Imperatoris nomine possidetur, quod fieri posse initio
probauit eo modo, quo solent Principes Imperii bona ab
Imperatore possidere; sed vt suprema ista Iurisdictione,
quam sibi Imperator reseruare solet, penes Imperato-
rem manserit, videtur vel ex eo patere, quod Caroli pri-
uilegium fol. 91. Abbati datum non obscure indicat; Im-
peratorem posse aliquem constituere, qui hoc teneat,
aut certe, & hæc facile fieri posse, ex eo colligo, quod a-
liquin Iura Imperii, salua superioritate tacite præscribi
possunt. Quamuis superioritas & obedientia non sit
præscriptibilis, quæ semper potest intelligi in prædictis
priuilegiis excepta, quæ hic simul stare posse puto.

N. 219.
Iura impe-
rii, salua su-
perioritate,
tacite præ-
scribi pos-
sunt.

N. 220.
Incorporati-
um rerum
possessio
solo titulo
acquiritur.

Et ad prædicta confirmanda dico, nos nõ versari hic cir-
ca possessionem rerũ corporalium, de qua prædicta Iura
loquuntur, sed incorporalium; sic in incorporali, solo ti-
tulo acquiritur possessio, & præsertim, si Imperator alicui
concedit quandam iurisdictionem, statim facit eum
possessorem, quia vniuersalem habet possessionem, si-
mulac est coronatus, licet per singula non attingat, quia
non debet glebas circumire. Item in incorporalibus
non opus est immisione in possessionem, quia per solam
sententiam victus perdit possessionem, & victor eam
nanciscitur; & si Princeps dat alicui iurisdictionem, siue
per

N. 221.
In incorpo-
ralibus non
opus est
immisione
in posses-
sionem.

per priuilegium, siue per sententiam, ista Citatio valet, & non citatis Subditis, quia super Iure sui domini, non Subditorum iudicat, probatur per *Bald. in Margar. in verbo possessio. vers. 6.* & quod possessio transferatur per solum priuilegium aut sententiam; probatur quoque per *Capit. Decis. 121. nu. 9.* & per *Felin. in c. fin. de Iudic. nu. 4. Rom. cons. 337. n. 3. incip. quoad iuris terr. in sua. lib. tur. possess. in verbo: hodie possidet & tenet. nu. 6.* *Guido Papa sing. 903.* Vbi tradit per solam inuestituram tradi possessionem inter inuestientem, & inuestitum. *n. 9.* Ergo antiquissima ista possessio & ex eo videtur probata: continuata possessio omnium temporum, etsi per ea, quæ dixi, probata satis liquidè videtur; tamen ultra ea etiam in alio breuiori Casu, locum habere ostendam: quia ponendo initium possessionis & finem, & sic probatis extremitatibus præsumitur medium, prout communem asserit, *Lanfran. in c. Quoniam. de prob. n. 94.* vbi plurima allegata Iura. *Ro. cons. 329. in fine. DD. & Bart. in l. siue possidetis. C. de probat. Felinus in c. in presentia. de prob.* Sed hoc limitant DD. procedere si possessio allegetur, eamque allegationem etiam in allegationibus Iuris fieri posse. Item non procedere in Successore. Item in tempore decennii, non 20. aut 30. annorum: cum enim censeatur quis civilem retinere possessionem ultra decennium, prout latè & venustè hæc traduntur per *Alciat. tract. de presumpt. 21. & 22. Reg. 2. per totam;* Imò volunt, quod probata præterita possessione ex eo solo absque probatione præsentis probari continuatam, & communem ait, *Rip. in c. Cum Ecclesia de causa poss. & pro. nu. 23. Alciatus de presumpt. dicto loco.*

Non obstant prædictæ limitationes. 1. sic in specie allegata est possessio ab antiquissimis temporibus, scilicet priuilegiorum, præsertim in conclusione 19. Maii Anno 1565. oblata, S. Vey soleher. S. Dap nushur. & in specie in

Q. 4.

S. Soll.

N. 222.

Princeps
siue per priuilegium,
siue per
sententiam
iurisdictionem, non
citatis subditis, dare potest.

N. 223.

Sola inuestitura traditur possessio.

N. 224.

Probatis extremitatibus possessionis præsumitur medium.

N. 225.

Si possessio allegetur.

N. 226.

Ciuis possessio retinetur ultra decennium.

- N. 227. Mutatio non præsumitur.
- N. 228. Heres probato, quod semel possederit habet fundatam intentionem.
- N. 229. Sufficit possessionē susceptam ab vno, & finitam à successore.
- N. 230. Possessio civilis non præsumitur ultra 10. annos.
- N. 231. Alciatus & alij contrarium statuunt.
- N. 232. Autor conciliat has opiniones ex Couarzuia.
- §. Sollvnd fan / quoad alium Successorem scilicet. Istam verò negat; *Alciatus*, contrariam communem esse asserit *in dicta præsumpt. 21 num. 4.* Cum præsumptio Juris sit, quod mutatio non præsumatur, & hoc procedit, nisi alius sit in possessione, nunc, vel aliter offuscata sit præsumptio legis, aliàs hæres, probato, quod semel possederit, habet intentionem fundatam, quia quamuis lex requirat probationē pro forma, per certum tempus, tamen sustineretur ista probatio per præsumptionem, *Iason. in d. l. non hoc. Cod. unde legit. n. 15. Alciat. vbi supra. n. 5.* facit, vt quælibet res, quæ erat penes defunctum, præsumatur peruenisse ad eius hæredem, ex quo succedit in vniuersum. *Alciatus ibidem n. 7.* Ad quod facit, quod tradit *Paris. cons. 107. nu. 11. vol. 1.* quod sufficiat possessionem inceptam ab vno, & finitam à successore, prout plures allegantur *in addit. ad Baptis. Villalobos. in locis communibus n. 286.* Hic quoque non obstat, quod non vltra decennium præsumatur, quia verum hoc est in possessione civili, quia ista non præsumitur durare vltra 10. annos. Cum animus, quo possessio retinetur, non præsumitur durare vltra 10. annos. *l. tantum. l. fundi. ff. de vsucap.* Intelligi igitur id de civili possessione, segregata quidem à naturali: tamen si *Alciatus dicta præsumpt. n. 22.* indistinctè eam opinionem veriore dicat; quod scilicet in qualibet præsumptione sufficiat simpliciter probare extremitates, siue lapsus sit tempus 10. vel plurium annorum, prout latè quoque probat *Laurent Calsan. cons. suo 100.* qui dicit hoc procedere, siue sit possessio 10. 20. 30. 40. 50. 70. aut plurium annorum, quod ego ex doctissima conciliatione *Did. Couuar. in relect. sua reg. possessor. n. 3. §. 1. de Reg. Juris in 6.* sumptum procedere puto; prout idem *Couuar.* dicit, defendi posse sententiam *Alciati*, vbi civilis possessio sola per aliquem retinetur absque naturali, quod tunc non

non duret ultra decennium; Cum ad id tempus animus, quo ciuilis retinetur, durare præsumatur; & in hac specie *Accursium, Bald. Dyn. & alios loqui, nempè vbi constat, quem olim ciuilem habuisse, naturali amissa. At si constat olim quendam possedisse naturaliter, & ciuilitè, prout hic constat, præsumendum erit eandem possessionem, ciuilem quidem & naturalem, eum continuo tempore obtinuisse, & ita modò possidere ciuilitè & naturaliter; & idè in hac specie, cum non tractatur de ea tantum possessione, quæ solo animo retinetur, nihil refert, transferint né 10. vel 20. anni; cum præsumatur naturaliter & ciuilitè continuo possedisse eum, qui olim, vt constat, naturalem & ciuilem habuit possessionem; nec apparet naturalem, retenta ciuili, amississe. Ita sentit *Alciatus in d. præsumpt. n. 21. & 22. defendit Did. Couuar. allegato loco. Cuius opinionem, tanquam Iuri consonam, sequitur. Huc facit quod præscriptio immemorialis non innitatur possessioni ciuili, sed naturali detentione est contenta, Vafq. illust. qq. lib. 2. q. 81. n. 28. & sanè sufficit, si probationes præsumptiuè concludant, præsumptione inducta à lege; cum præsumptiones sint liquidissimæ probationes, Iason. in d. l. non hoc. n. 15.**

Quia ergò probatum nusquam est, vllò tempore Archiep̄um naturalem amississe, retenta ciuili; ergò præsumptio adhuc pro eo militat, donec probetur vnam amissam; & sic per vnum actum tempore immemoriali factum, prout quoque ipsa constitutio requirit. Et hæc indubiè procedere puto, vbi de præsentis quis possidet, vt *Boer. decis. 239. testatur: quo loco, ait, sufficere, si quis antiquam probet, licet non continuam, tamen eius possessio continuata intelligitur, & quod dicatur, non præsumi ex veteri possessione in præsentis, in d. l. siue possidetis, dicit, loqui DD. vbi possessor non asserit, se de præsentis*

N. 233.
Qui olim
ciuilitè &
naturaliter
possedit
præsumitur
& modò ita
possidere.

N. 234.
Præscriptio
immemorialis
innitatur
possessioni
naturalis, non
ciuili.

N. 235.
Nusquam
probatum
est, Archiep̄um
amississe
naturalem
possessionem
retenta ciuili.

R

possi-

possidere. Imò quando ex possessione de præsentì procederet aliqua legitima ratio, per quam possemus arguere, quod olim etiam possederit, præsumeretur ex præsentì possessione in præteritum, & olim possedisse, vti probat *Alciat. d. presump. 21. nu. 4.* Vnde probato de dominio ab antiquo tempore (inquit) & de possessione de præsentì videretur legitima ratio & causa, quod qui fuit Dñs, etiam possederit. Ad quod facit, quod quando vltra antiquitatem temporis occurrit longa (non dico immemorialis) possessio rei, correspondens verbis enunciatiuis, in antiquis instrumentis; certè ista verba enunciatiua plenè probarent, & in præiudicium tertii, prout probatur per *Crauet. de antiq. temp. sectione ampliatur. n. 20. & 32.* quantò magis hoc procederet in verbis dispositiuis ipsius Imperatoris? & sanè per ista satis sufficienter puto, non modò tempus, cuius initii memoria nō existit, sed & 100. & plurium annorum possessionis huius Monasterii esse probatum.

N. 236.
Verba enunciatiua cū longa possessione rei, plenè probant.

N. 237.
Et multò magis verba dispositiua.

N. 238.
Qui reperitur in possessione, præsumitur ex præambulo contractus possidere, & titulo præcedenti

Et esto sanè; continuationem non ita, vti in reliquis præscriptionibus requiritur, probatam; quia sic præsumptiuè saltem probatā, vti in aduersarium contrarium probandi onus translātū sit, non puto posse negari. Quibus addo, si quis reperitur in possessione rei, nec sciatur ex qua causa, præsumitur esse in possessione, & possidere ex præambulo contractus; *Lanf. in d. c. Quoniam de testibus. num. 93. Ang. in l. murus. Cod. de acq. possessione, sic possidens præsumitur possidere ex titulo præcedenti. Bart. & DD. in d. l. quedam ad finem. ff. de rei vend. Corset. sing. possessio. & ibi numerosè allegat, quod probat, non modò præsumi possidere ex titulo præcedenti, sed & ab eodem, à quo habet titulum. Alciat. Reg. 2. presump. 23. Boerius decis. 77. nu. 3.*

Sed quia Archieps est in possessione, præsumitur ex præ-

præcedenti infeudatione, non tantum Caroli, Maximilianis, sed & aliorum, esse in possessione: cum aliàs ex delicto possideret, quæ non præsumuntur, *l. merito. ff. profocio. præsertim cum sint contraria, uti dixi; vicem gerere Imperatoris, & rem possidere, eaq; uti, quam sua vice gerit, & hæc procedunt in non tam longa possessione immemorialis temporis: quanto magis in ea?*

Sed quod ad hoc tempus priuilegiatum attinet, scitum est: non solum hoc habere vim priuilegii & concessionis Imperialis, Ita ut nec allegatio tituli sit necessaria, nec scientia eius requiratur, contra quem currit, & probationem non admitti in contrarium, ut per Iura supra allegata, & latè probatur per *Hostien. tit. de Cens. Rub. II. §. 2. num. 2. usque ad 7.* sed quod sufficiat etiam in præscribendis iis, quæ competunt Principi in signum supremæ potestatis. Idq; in inferiore à Principe procedit, qui potest præscribere pedagia, Regalia, & Ius collectandi tali tempore: Hanc probat communem *Baptis. à Villalobos lit. p. nu. 220. & 221.* nec talis tenetur probare scientiam, & patientiam Principis, quia tali tempore præsumuntur interuenisse. *Ibid. nu. 222.* nec tali tempore est necessaria Imperatoris scientia in iudicialibus, *Crauet. de antiq. temp. sect. Vidimus. nu. 28.* Sed quia concessionem allegat Archieps, certè probata ex ea possessio, tam longinqua concessio, antiquissima etiam, absque priuilegiis, etiam in iis rebus, quæ illi sic reseruata sunt, & sic colligitur Imperatorem voluisse, vnà cum infeudatione & concessionem, suæ infeudationis nomine, & hæc omnia tribuere, aut potius non auferre: Neque enim Princeps censetur alicuius suum, aut possessionem auferre, aut vlli præiudicare velle in Iure suo quæsito. *Dec. cons. 606. nu. 17. & cons. 344. n. 34.* & potius verba debent impropriari, quam ut alicui præiudicent, ut *ibid.* etiam si motu proprio & ex

N. 239.
Archieps
fuit in possessione ex
præcedenti
infeudatione.

N. 240.
Tempus priuilegiatum
habet vim
priuilegij
& concessionis Imperialis &c.

N. 241.
Quo præscribuntur
ea, quæ competunt
Principi in signum
supremæ potestatis.

N. 242.
Princeps
non censetur alicuius
suum
auferre velle.

N. 243.
Temporis
immemo-
rialis effe-
ctus.

certa scientia adsit clausula, cum operetur saltem in his, in quibus præsumitur habere scientiam. Idem *Dec.* dicit *cons.* 544. *nu.* 34. & 37. Nam tempus, cuius initii memoria non existit, facit verum omne possibile, facitq; ut videantur omnia quæ oportent, quibusq; opus esset, ad perficiendam artem, præscriptionem, vel tale Ius inducendi: Nam etsi, ad talem possessionem iustificandam, Imperatoris vel Papæ concessio, necesse foret; ea interfuisse præsumeretur, vel tale tempus, pro tali confirmatione haberi, *l. 2. ff. de aqua plu. arcend.* et si ad talem effectum mille rerum, vel qualitatuum concursus, ac interuentus forent necessarii, interfuisse viderentur; si summorum Principum dispensatio adfuisset; Posito eam mentem Imperatoris non fuisse, quemadmodum vix fieri potest ut alia fuerit, nisi sibi prorsus contrarius esse voluerit; tamen quia Iuris est, ut sufficiat bona fides, etiam ex stulta causa, uti probat *Vasq. in lib. 4. Illust. quest. c. 81 n. 11.* communem asserens: puto & hac ratione excusari Ep̄um, ut qui allegat hanc causam infeudationis, ut ex articulis defensionalibus videre est, pro ea, quæ ei subiectionem tribuat.

N. 244.
Bona fides
etiam ex
stulta cau-
sa sufficit in
tempore
immemo-
riali.

N. 245.
In tempore
immemo-
riali non
præsumi-
tur mala
fides.

Quare etiam si ex titulo contrarium, & sic mala fides appareret ex titulo illegitimo; tamen quia tantum tempus adest, cuius memoria non existat in contrarium, non sequeretur præsumptio malæ fidei, in præscriptione, etiam de Iure Canonico, prout *idem Vasq. ibidem* latè deducit, quando dicit communem, & *Alexand. cons.* 75. *col. 2.* *Guido Pap. q.* 159. *Crauet. de ant. temp.* 4. *part. sect. mater. n.* 7. Eam quoque dicit communem *Conuar. in d. c. possessor p.* 2. *§. 5. nu. 2. de Reg. Juris in 6.* *Balbus de præscript.* 2. *part. 3. quest.* 6.

N. 246.
Neque im-
pedit initium
turpe & vi-
tiosum,

Boerius decif. 39. *n. 1.* *Decius cons.* 419. *nu. 5. vers. similiter nec bona fides.* Quinimò etiam si ostenderetur ac probaretur aliquod initium turpe, ac vitiosum, tamen non quod pro-

propter illam causam iniquam & iniustam possidendi, adesse quoque potuissent, & interuenire alia causa possidendi iusta & honesta, vel indifferentes, prout dicit idem *Vasq.* ubi proximè *nu. 16.* Sic sanè dico, quoad nostrum casum; etiamsi Imperator concedit, suo nomine Regalia & feuda conferenda Abbati ab Archiep̄o; tamè alia causa possunt incidere bonæ & indifferentes, cur ei cōmodum suæ possessionis remaneat, quæ ex eo tempore præsumuntur. Et hæc latè per *Vasq. ubi supra c. 81. n. 17.* Item quod immemoriale tempus faciat, vt omnium cōcursus præsumatur. *Ibidem n. 7.* Item facit præsumi notorietatem Superioris. *Idem c. 63. n. 3.* Item per longum tempus præsumuntur ea, quæ sunt facti & solennitatis extrinsecæ. *Idem Vasq. c. 39. n. 9.* sicq; sequitur etiam præsumi non modò mentem hanc fuisse Imperatoris, & sic intelligenda Priuilegia, sed omnia etiam rectè præsumi. Et quia sic malæ fidei præsumptum, quod ex minus solenni titulo præsumitur, purgatur per tempus longissimum, vt ex supradictis, & ex *Vasq. ibidem n. 18.* probatur: non puto hic quoque vllam malam fidem adesse posse, maximè quia interuenit authoritas Superioris, quæ tamen, quod facti est, per lapsum longissimi temporis, nedum immemorialis, intercesisse præsumatur. sic quoque solennia, quæ in rei Ecclesiasticæ alienatione interuenire debent, si facta sint, licet de illorum solennium vel aliquorum interuentu, in Instrumentis mentio facta non sit, adhuc ex diuturnitate temporis interuentus eorum præsumitur. *Vasq. eodem lib. 4. cap. 63. nu. 3. & 4. Felinus c. Albericus. de Testibus. Felinus in c. sicut, de re iud. Crauet. ubi supra. sect. Venio. n. 1. folio 126.* Tandem tituli inualidi confirmatio, vt titulus exemptionis, ab oneribus minus solennibus, confirmatur ex patientia longi, aut longissimi temporis, quia eximens passus est exemptum, vti & gaudere

N. 247.
Immemoriale tempus facit præsumptionem concursus &c.

N. 248.
Malæ fidei præsumptum per tempus longissimum purgatur.

N. 249.
Solennia in rei Ecclesiæ alienatione ommissa ex diuturnitate temporis præsumuntur.

N. 250.
Longissimo tempore exemptio præsumitur.

exemptione per tantum tempus, scilicet longissimum, probatur per *Crauet. de ant. temp. scēt. vidimus. n. 28.*

N. 251.
Non exem-
ptus per
20. annos
libertatem
vectigaliū
acquirat.

Imò, qui reuera exemptus non erat, si per longum tē-
pus 20. annorum, cum ciuibus vectigalia non soluit, sed
subire desuit, cum alii ea persoluerent, acquirit liberta-
tem, vti probat *Vasq. d. c. 64. n. 5. in fine*: quo tamē ego fun-
damento non valde nitor, sed certē sic, vt velit longissi-
mo tempore, probat *Crauet. vbi proximè*; quod sanè pro-
batum, quoad hoc, nemo opinione mea negabit. Et sanè
nos in eo casu minimè versamur, vbi quis absolutē ea
quæ in signum supremæ potestatis, contra Principem
præscribere velit; sed eo casu, de quo loquitur *Baldus in
Marg. in verbo, prescriptio non currit in obedientia*, scilicet vbi
tractatur de præscriptione earum rerum, aut etiam meri
& mixti Imperii, vel omnimodæ iurisdictionis, non ab-
solutē, sed quando est hoc subalternum, & fit de subdito
Principis, quod sanè facilius fieri potest, quia Iura hæc
Imperii superioritate salua, præscribi possunt. *Baldus de
prescript. p. 1. q. 2. nu. 4.* Nam nec sic de omninò non sol-
uendis Collectis, sed per quem solui debeant agitur, vbi
tam longa præscriptio non requiritur, cum Archieps di-
cat, vnā cum sua Summa, se soluere pro Monasterio
Collectas.

N. 252.
Iura Impe-
rii superio-
ritate salua,
præscribi
possunt.

N. 253.
Possessio
immemo-
rialis non
est præscri-
ptio, sed cō-
suetudo.

N. 254.
Consuetu-
do inter-
pres legum
& extendit
priuilegiū.

Sed hoc vltimò addam, hanc possessionem, cuius ini-
tium memoria non extat in contrarium, non esse præscri-
ptionem, sed consuetudinem, vt probat *Vasq. vbi supra.
c. 83. nu. 22.* vbi ineptè dici præscriptionem probat; sed
notum est consuetudinem non solum optimam esse le-
gum interpretem, l. minimè cum l. si de interpretatione simili-
bus. ff. de ll. sed & extendere priuilegium, vt per *Innocent.
in c. fin. in 3. col. 5. Glos. in verbo: supradictō modo, de officio Ar-
chid. Baldus in tract. de pactis in fin. interpretatur.* Igitur &
hec possessio seu consuetudo, non solum prædictum pri-
uile-

uilegium, sed extendit ipsam possessionem, quia ergò Maximilianus I. & Carolus V. nullam possessionem Monasterii adimit, imò potius confirmat, istis verbis: *sicut eadem (scilicet Ius inuestitura, Regalia, feuda) bona memoria sui pradecessores Archiepiscopi Treuren: hætenus habuerunt seu possederunt, seu ipse Ioannes habuit; Nec vlla alia ostēditur, eum aut suos maiores habuisse possessionem, quam eam, quæ ab illo probata est; ergò eam obtinebit meritò, donec, iuxta ordinationem Imperii, aliud doceat Fiscalis.*

Et quia siue sint hæc vel verè, vel præsumptiuè probata, sequitur tamen probatum pro Archiepō, vt absolutè omninò debeat; cum apertissimè Imperii Recessus requirat, debere eum de vnica saltem solutione, eo casu, intra hominum memoriam facta, docere, quod ex prædictis, cum in possessione sit Archiep̄s, necessarium habet, etiam ex Iure communi.

N. 255.
Vnica solutio, hoc nostro casu sufficiens est.

Dubium mihi iam ex istis non est, quin quoad aliquot modos, quos initio elisionis posui, intentio Fiscalis elisa sit; sed id magis per refutationem aliquot eorum, quæ initio posui, indubitabile efficiam; possessionem enim libertatis per immemorabile tempus, probatam puto, & sic præscriptionem.

Non obstat siquidē concessa infeudatio Regalium & Temporalium per ea, quæ initio præmissi; deinde quamuis ex eo, quod quis possidet Iura Regalia, habeat Iuris præsumptionem contra se: cum Regalia nemo priuatus possidere possit, *Afflict in d.c. Imperialem, versu Illud. n. 12.* tamen idem addit, hoc elidi posse; si priuatus ostendat Ius sufficiens, puta priuilegium vel consuetudinem tanti temporis, in cuius eōtrarium, hominum memoria non existit, quæ habet vim Priuilegii, & sic patet per istam præscriptionem & Priuilegium hoc elidi posse. Accedit quod Archiep̄s priuatus non est, & de ea præsumptione

N. 256.
Regalia, priuati, priuilegio aut tempore immemorabili possidere possunt.

N. 257.
In Imperio
subalterni
status rega-
lia habent.

N. 258.
Quæ requi-
rantur in
præscri-
ptione col-
lectarum.

dubitari posset, quam *Affict.* in Regno obtinere probat; Nam in Imperio & subalterni Status, vt multi Nobiles, sub Ducibus Imperii degentes, habent Regalia, & tamen non sunt Status Imperii; sic quoque feuda ab Imperio, priuilegia aut Iura, non efficiunt, vt quis sit Status, etsi præsumptionem pro Imperio esse non nego; que tamen elidi potest, prout hæc elisa est: plura requiruntur; 1. quod prætendens talem præscriptionem, probet se fuisse, aliquo tempore requisitum, vt Collectas solueret; 2. aliquod factum præscribentis; id est conditio & recusatio soluendi; 3. bona fides; 4. scientia & bona fides, vt latè tradit *Francis. Balbus in tract. de præscript. 2. p. 5. partis. q. 7. n. 4.* quæ hic non deesse existimo, vt infra patebit; tamen tandem distinguit, quod aut interuenerit titulus, saltem coloratus, vt concessio immunitatis, licet inuvalida, & dicit, sufficere tempus 40. annorum, concurrente eo, quod dicto tempore aliqua Collecta generaliter fuerit imposita, & nunquam soluta, licet requisitio & interpellatio non interuenerit, vt per *Alex. cons. 30. vol. 5.* aut non interuenerit titulus aliquis coloratus, sed verus existat, quod scilicet omne Ius, quod habuit Imperator, *cum Iure. fisci*, habeat Archieps; Ergò ista 4. non requiruntur, sed sufficit Fiscalem ipsum attestari, q̄ tanto tempore, *so weit hinder sich zu finden/ er angelegt/* & quod nihil solutum sit.

N. 259.
Abbas
semper
angelegt/
sed non
soluit.

N. 260.
Responsio
ad obie-

Quod semper sit *Angelegt*/fatetur Fiscalis in 6. articulo, quod non soluerit, verò nec Abbas, nec Archieps, fatetur in 12. & 13. articulo, & se opposuerit; Ex quibus possessionem libertatis & præscriptionem sic puto probatam. Nec deest hic, titulus & bona fides, vt ex antiquis instrumentis constat, tametsi per tantum tempus præsumatur, vt supra probaui. Deinde nunquam quicquam solutum esse, ad prædicta confirmanda, sic quoque puto
prq-

probari posse i. quia probatum est, in Ep̄i fuisse Anschlä-
gen/ci q̄; immemoriali tempore fuisse contributum, sed
nemo præsumitur duobus in locis contribuisse; si enim
Archicp̄o Imperii Collectæ datæ sunt, non præsumen-
dum easdem Imperio datas, ab eodem, cum iniquum fo-
ret, pro eadem re duplici onere grauari *l. nauis. §. cum aut.*
ff. ad l. Rhodiam de iactu. Gloss. in l. sicum dote. §. si pater. in ver-
bo. tantum. ff. sol. Matrim. l. Titia. §. 2. ff. deleg. 2. quod & ipsa
Constitutio Imperii fieri non vult; Si ergo Archieps ab
immemoriali tempore fuit in possessione collectandi;
Ergo sequitur Fiscalem non fuisse; cum duo in solidum
eandem rem possidere nequeant; *l. 3. §. ex contrario. ff. de*
acquir. possess. Ex quo sequitur, quod probata possessione
collectandi ab Archiep̄o, probatum est Fiscalem in pos-
sessione non fuisse, donec contrarium probet Fiscus.

Isti articuli negatiui, quod Fiscus nunquam fuit in
quasi possessione iuris collectandi, probantur ex eo, q̄
Testes dicant, se maiores 50. annis, & quod semper ita
viderunt & audiuerunt, nec vnquam audiuerunt dici
contrarium, etiam quod fuit communis opinio, prout
nostri Testes dicunt, & hoc sufficit, *Paris. cons. 104. n. 121.*
vol. 1. cons. 112. nu. 23. eodem. Sic Alexand. in cons. 90. lib. 6. n. 6.
vbi ait: quod antiquum Instrumentum idem operetur,
quod fama, & quod sufficiat communis opinio, saltem
vt reiciat probationem in contrarium in Aduersarium.
n. 7. ad quod facit, quod tradit Bart. in l. 2. §. Idem Labeo. ff.
de aqua pluui. arcend. n. 7. vbi quærit: quomodo possit pro-
bati memoriã non exstare, cum sit negatiuum? Respõ-
det, probari, quod talis opinio sit; Idem est, si quis dice-
ret, Martinum non occidisse Sempronium, non potest
probari, sed debet probari, inquit, quod fama est, quod
Martinus non occidit: deinde, quamuis Testes, depo-
nentes super negatiua, debent reddere rationem sui di-

tionem iã
dictam.

N. 261.
Nemo du-
plici onere
de eadem
re grauari
debet.

N. 262.
Duo in so-
lidum ean-
dem rem
possidere
nequeunt,

N. 263.
Articuli
negatiui,
quod Fis-
cus nun-
quam fue-
rit in quasi
possessione
iuris colle-
ctandi pro-
bantur.

N. 264.
Negatiua
quomodo
probetur.

Et, etiam non negati; hoc tamen non procedit, cum deponunt aliter verosimile, & id quod dicunt, faciliter est illis cognitum, & satis est; quod implicitè, siue explicitè, se dicant fuisse præsentem, non vidisse hoc fieri, nec opus est dicere, quod aliter non potuisset esse, quã viderint; Et hoc præsertim in iis, quæ verissimiliter sciri possunt, locum habet; hæc traduntur *in d.c. tertio loco. n. 4. de probationibus*. Sed Testes, si eiusmodi sunt, vt qui aliquando interfuerunt, & solebant interesse Collectationibus; Item Secretarii, Canonici & Status Archiepatus Treuirensis: Item probatur alio modo, quod Collectæ non sint solutæ Imperio: probando enim, quod res se aliter habet, probatur rem se non ita habere. *Alex. cons. 168. nu. 2. vol. 5.* & probando, quod quis Iurisdictionem habet, probatur quod alius non habet. *Alex. cons. 42. in fin.* Item ex eo, quod Ius ad alium pertinet, ad me non pertinere, probatur, *Decius cons. 271. nu. 3.* Et probatur eodem modo per eos Testes, per quos affirmatiua, ex consuetudine, vel communiter accidentibus fieri consuevit. *Decius cons. 233.*

N. 265.
Probando
quod res se aliter habet,
probatur
rem se non ita habere
&c.

N. 266.
Interruptio
præscriptio-
nis, no-
stio casu
non probatur.

num. 4. Paris. cons. 87. nu. 3. & sic absque onere Statum ad Archiepiscopum pertinere puto. Ex iis quæ supra de præscriptione dicuntur, non obstat, si quis de interruptione dicat, quia Fiscalis non concludenter eam interruptionem allegat, multo minus probat. Et si enim dicat semper, *So fern hinder sich zu finden* / (quod tamen nusquam probatum apparet) suis Prædecessoribus mandatum, vt contra dictum Abbatem procedant, tamen hoc dicitur, non semper factum, sed aliquoties, vt in articulo positionali 8. sed hoc in nouissimis verificari potest. Contrarium tamen videtur apparere per Fiscalis Marci literas, ad Archiepiscopum scriptas. Sed nec hoc sequitur, per *Anschlag* factam esse interruptionem præscriptionis, sed potius per hoc fortificatur præscriptio, vt ex superioribus patet, & si ma-

si maximè non adsit præscriptio, tamen sufficit immemorialis possessio, cum Constitutio Anno 1548. ipsa hoc dicat; Nec hic quicquam operatur, quod addi posset; imò Anno 1510. primùm cœpisse controuerti de causis exemptionum, & sic de hac quoque idem factum præsumendum. Dupliciter enim respondeo, quia non constat primùm An. 1510. de hac cœpisse controuerti, quia non apparet pbatum. 2. Imperatorem & Status sciuisse Anno 1548. eas causas iam dudum controuersas, & tamen Anno 1548. primò sanxisse, quod eo non obstante, tempus immemoriale locum habere deberet, tunc enim primùm iubet Constitutio, Fiscalem debere agere contra exemptos, & quæ antè facta sunt, nullius esse momèti, quoad Fiscalem, decernit. Postremò, præscriptione opus non est, vt qui id aliis Concessionibus & legitimis titulis habet. Puto ergò ad minus tantum probatum, vt onus probandi cõtrarium, reiectum sit in Fiscalem. Vltimò quoq; modo alio elisionis, tutus est Archieps & Abbas, quod videlicet sit priuilegiatus ab istis oneribus: id enim Ottonis Priuilegium, Abbati datum, Anno 984. quinto Calendas Iulii, fol. 20. Henrici, datum 2. Calendas Septembris, Anno 1023. confirmatum à Carolo IV. & reliquis, & pro Archiepo idem facit Maximilianus I. in dicto Priuilegio, 1. Iunii, Anno 1595. dato, vbi nonnulla prædia, inter quæ & hæc Monasteria, quæ adiecta sunt Archiepatus, libertat (vt loquitur) & adiicit.

Quotquot ergò modi exprimuntur in Constitutione, secundum quos elidi posse vult intentionem Fiscalis, quorum tamen quilibet per se sufficit, elisam puto: 1. scilicet, eò, quod Status suus sit, & semper sit habitus, de quo dubium non est, quod Sibi subiectus; Item, quod

S 2

Ei &

N. 267.
Obiectio
ex constitutione de
anno 1510.
sumpta re-
soluitur.

N. 268.
Qui alium
titulum
habet, præ-
scriptione
opus non
habet.

N. 269.
Fiscalis in-
tentio eli-
ditur ex
priuilegiis
Imperatorum.

N. 270.
Abbas S.
Maximini
Status Ar-
chiepisco-
patui sub-
iectus.

Ei & Imperio nunquam contribuerit; Item, quod præscripserit legitimè; Item; quod sit priuilegiatus. Quare ego non aliter nisi elisam dicere possum, & in Fiscalem onus probandi reiectum; quod concludendo amisit, restituendo in integrum recuperare potest.

N. 271.
Abbas S.
Maximini
quo respectu
in Matricula
inueniatur.

Pergamiam reliqua, quæ obstat videntur, refutare; Matricula primò non obstat; i. enim in Matricula tanquam Status non continetur, nec sic in ea inuenitur, sed tantum indicatur, confirmata esse eius Monasterii Priuilegia, prout ea, quæ multis sæculis habuit, ab Imperatoribus & Regibus Romanis; ex quo ego certi nihil ad hanc rem concludere possum. Deinde ratione nihil facit, quod nullam ego Matriculam producam, nec inuenio, & ea, quæ adesse dicitur, pro Matricula, vix agnosci possit, imò, ne characterem quidem, aut extimum, quod dicunt, neque enim hoc aut titulum, aut Scriptoris ignotam manum, aut ipsius in cuius inuenta dicitur Archiuo Archiepi attestacionem, aut vllam rem aliam;

N. 272.
Fisci annotationibus
nudis &
propriis non
habetur fides.

præter vnus Fiscalis nudam assertionem, attestari video; cum tamen Fisci annotationibus nudis, & propriis non habeatur fides, per text. *l. exemplo. Cod. de prob. ne quid dicam, quomodo confecta sit, cuius iussu, quo præsentem, an cum causæ cognitione nec ne, aut quis eam denique conscripserit; sed scriptura talis, præsertim cuius manus ignoratur, nullam habet fidem. Baldus in Rubr. Cod. de fid. Instr. l. bone fidei. ff. de acquir. Rer. domin. Bart. in l. scripturas. C. de fid. Instr. Speculat. de Instr. edit. §. nunc videndum, & solus modus suffecerit Recessus Imperii, qui has scripturas nunquam, quod sciam, Matriculam, sed Anschlag*

N. 274.
Ex Anschlag
Secus Imperij non
infertur.

appellat, in §. Hette aber &c. aperrè ostendit, non multum fidei habere, cum ea non obstare, si nihil exemptus contribuit, postea ad contribuendum cogi non debet, prout etiam ex §. Diuweit dem/ &c. expressè insertam esse declarat,

rat; imò nonnulli Status inscripti ignorantur prorsus, sintne in rerū natura, vt in §. *Uß auch/ vnd Diweiß/x.* vbi disertis verbis dicitur, nonnullos esse, de quibus incertum sit, pertineantne ad Imperii *Anschlåg* nec ne; Igitur quod ex istis *Anschlāgen* / quæ absente parte plerumque fieri solent, inferatur; Ego non video; Et quæ hic latius ad huius rei refutationem dici posse videntur; Ego me remitto ad ea, quæ habet prædictum *Votum* meum *Fiscalis*, contra *Niedegeßhausen & Braunschweich*.

Quod verò ad exemplata *Priuilegia* *Abbatis* attinet, non puto ea vlllo modo contraria esse *Archiepi* *Priuilegiis*; non enim sub alterius potestate est, qui est sub potestate *Vicarij* *Imperatoris*, præsertim longè diffiti, est ergò *Imperatoris* loco, vt iustè dicere posset *Abbas*: Sum sub *Imperatore*, sed *Archiepiscopus* est mihi eius loco: quod si hanc interpretationem capere nō deberent *riuilegia*, in priores difficultates incideremus, aut certe dicendū, ista *Priuilegia* subreptitia, quia *Archiepi* *Priuilegium*, à *Friderico Barbarossa*, *Abbatis* præsentia testatur, vbi de confirmatione antiquorum *riuilegiorum*, præsertim *Regis Conradi* restitutio proprietatis, dominiij vel quasi *Monasterij & possessionis* approbatur. Idq; est recentius *Abbatis*, ob id protestari de eo debebat *Abbas*, & sic ei priora *riuilegia* nō prodesse videntur; quia iis renunciaſſe per hoc apparet. Sic nec antiquissimum *Priuilegium*, quod *Archiepiscopo* omne suum *Ius* adiudicat, cum an præsens fuerit non constat, nec an iudicialiter, tum quod per sententiam in priori aliud restari videatur, posteriora verò post *Friderici Barbarossæ* *Priuilegium*, cui adscriptus est *Abbas* ipse, ob malæ fidei præsumptionem, procedere non possunt.

Si maximè ista nō adessent, quia tamen per tantū tempus, immemoriale scilicet, passus sit se vocari ad *Conuentus*,

N. 275.
Concilian-
tur priuile-
gia Archie-
piscopi &
Abbatis.

N. 276.
Abbas si
riuilegia

habuit, iisdem renūciauit.

N. 277.
Priuilegiū per non vsum, & contrarium vsum tollitur.

N. 278.
In proprio interesse litteris propriis standum non est.

N. 279.
Priuilegiis Maximilianī I. & Caroli V. omnia contraria sunt sublata.

N. 280.
Princeps quando iurisdictionalia auferre potest.

N. 281.
Vis clausula ob beneficia.

uentus, inscribi, pro Subdito haberi, contribuerit quoque, imò si quando Fiscalis, vt nonnulli Testes testantur, eum ad contribuendum vocauit, opem Archiepiscopi inuocârit, certè Priuilegio suo renunciaffe videtur. Et si etiam priuilegium alias non solum per non vsum, sed per contrarium vsum, & vnicum actum, etiam quando est in esse productum, tollatur momentaneum, puta ex concessione Principis vel legis vel statuti. *Iason. in d. l. beneficium nu. 58. vers. 7. limita. Crauet. conf. ciuil. 5. nu. 8.* tamen in Ecclesiasticis personis certū est per 40. annorū spatium, si non vtantur, perdi priuilegium, vt ex iis, quæ à *Bart. & Alex. in l. 1. Cod. de his quæ sponte publica munera subeunt lib. 10.*

Cui quamuis assertioni standum est, tamen hoc verum est, nisi tractetur de proprio interesse: nam si de eo tractetur, tunc in præiudicium alterius, suis litteris aut verbis standum non est, & præsumendum tunc ex mala informatione hoc facere. *Decius conf. 606. nu. 12.*

Videmus quoq; per Maximilianum I. & Carolum V. Imperatorem omnia contraria esse sublata: Sic quoque ea Priuilegia, quæ suo hoc iuncto possessioni antiquissimæ contrariari videbantur, idque cum consensu omnium statuum: potest enim Princeps ad libitum reuocare iurisdictionalia, nisi in præmium seruitiorum concessum sit Priuilegium, vt ante probatur per *Crauet. voto 28. nu. 10. & 14.* Et licet Princeps non possit sine causæ cognitione auferre ius alterius, & mihi concederes tamen vbi idem Princeps fuit ille, qui cōcessit, dum poterit auferre, & dum infert alicui præiudicium, tum præsumitur in eo causa iusta, & causa iusta est in Principe, dum reuocat id, quod ipsemet concessit. *Grauet. d. loco. Decius conf. ciuil. 112. n. 3 & 14.* eaque locum habent, in iis, quæ dependent à libera eius potestate, vt in istis Iurisdictionalibus,

libus, & etiam aliis, si non ob benè merita sit facta concessio, *Ibidem*, & *Grauet. in lib. de antiq. temp. sect. 2. nu. 32. & 33.* Imo & in reliquis casibus, quando Princeps disponendo cū clausula ex certa scientia aliquid agit, semper in eo præsumitur iustitia causæ, adeò vt non admittatur probatio in contrarium *Grauet. conf. 100. nu. 17.* Vbi testatur, statim standum esse suæ assertioni, nec in dubium reuocari debet, vbi aliquid ex certa scientia facit, *ibi nu. 7. & nu. 11.* sic quoque motu proprio rescribens, excludit omne vitium. *Idem conf. 99. nu. 13.* & etiam si Priuilegium apparet concessum ad postulationem partis, tamen non excluditur, quin etiam motu proprio possit dici concessio, & ita *ibidem nu. 22.* Et præsertim, quando benemerita concurrunt, præsumitur motu proprio facta concessio. Et cum vtitur Princeps clausula de certa scientia, validat, alias inualida, *d. conf. 99. nu. 18.* Et Clausula supplens omnes defectus (quæ hic quoque est) facit, vt Princeps videatur vti voluisse suprema potestate, & quod cum ista & clausula non obstante, appareat omninò facta singularis expressio omnium facientium in contrarium, & voluisse auferre Ius tertij, quomodocunque quæsitum, etiam subsecuta clausula non obstante. *Grauet. d. conf. 100. nu. 44. & 46.* & potest Princeps euacuare & auferre Iurisdictionem à suis Iudicibus in certis casibus, verum etiam contra personas certas priuilegiatas & Ecclesiasticas, *ibi nu. 47.* & clausula cum deliberatione nostri consilij ostendit præsumptionem informationis præcedentem. *ibid. nu. 48.* Nec facit contra hoc, si quis dicat imò in Archiepi priuilegiis apparere, ea esse ob benè merita data, quæ, vt dixi, non possunt ita reuocari: beneficium enim seu Priuilegium datum ob benemerita, & seruitia, non pendet ex voluntate concedentis & autoritate, sed ex Iure quæsito, & nullatenus reuocari potest, quam

N. 282.
Ex certa
scientia.

N. 283.
Ex motu
proprio.

N. 284.
Clausula
supplens
omnes de-
fectus.

N. 285.
Princeps in
certis casibus
euacuare &
auferre iurisdictionem
à suis Iudicibus potest.

N. 286.
Vis clausulæ
ob benemerita.

communiter sequuti DD. opinionem, *inc. nouit. de Iud.* restatur. *Grauet. d. cons. 100. nu. 60.* Cum etiam Deus ex obligatione obligetur. Idque in tantum ait procedere, quod nec etiam de plenitudine potestatis possit contrauenire. Idque *nu. 63.* & ne Successores quidem in Imperio *nu. 67. 68. & 69.* Ita capit *Decius consil. 121. num. 16. & Decius consil. 176. n. 1. Felin. in d. c. nouit.* & remuneratio benemeritorum facit, vt bona aliàs prohibita donari, vel alienari, possent remunerari in remunerationem seruitiorum. Idque tantò magis, si inueniantur geminata rescripta. *Grauet. d. cons. 99. nu. 26.* & assertioni suæ, ob benemerita factum, credendum: cum tali casu Decurionibus credatur asserentibus se fecisse donationem ob benemerita. *Decius cons. 191. Alex. cons. 33. vol. 4.* à fortiori ergò dicendum est in Principe. *Grauet. d. cons. 100. nu. 52.* & sic apparet Priuilegiis hisce per posteriora esse derogatū,

N. 287.
Antecessor
non potest
legem po-
nere Suc-
cessori.

idque fieri potuit ab Imperatoribus, cum Priores non potuerint legem imponere Successoribus, à qua recedere non possent, *c. fin. de rescriptis. in 6.* cum par in parem non habeat imperium, *l. nam & Magistratus. ff. de recept. arbitris.* præsertim si non adsint benemerita, vt supra; Accedit & alia ratio, quod *Imperator Electorum Priuilegia iuxta Auream Bullam reuocare non potest.* Deinde possunt intelligi illa Priuilegia secundum mentem Imperatoris, vt videlicet nulli subsit Monasterium, nisi Imperatori, aut

N. 288.
Priuilegia
iuxta men-
tem Imper-
atoris in-
telligenda.

Vicario eius perpetuo, & quia in istis Priuilegiis dicitur, quod non debeant esse sub vllius potestate, nisi Imperatoris, intelligitur, nisi aliud placuerit Abbati, & aliud videtur placuisse, quod se ipsum postea alii submiserit, tantquam Vicario Imperatoris. Nam sic habetur in Ottonis Priuilegio de Anno 946. *Sed neque vllius prematur ordinationis potestate, absque voluntate electi Abbatis.* Ex quo apparet potuisse se Abbates tradere sub alicuius ordi-

ordinariam potestatem, fol. 1. Item non debere esse sub
vllius tuitione, nisi Imperatoris, cum tamen fateantur,
Luxemburgicam habere Aduocatiam; Ergo derogatum
his Priuilegiis.

Porro nec inuersa possessio dici potest, quia possessio
dicitur subuerti, quando is possedit, qui eam inuertisse
dicitur, nam qui rem possedit, is nullo modo possessio-
nis causam mutasse dici potest. Text^o est expressus in l. 3.
§. *Illud quoque. ff. de acquir. possess.* Quare si Archieps posse-
dit vnquā, certē pręsumitur ex titulo pręambulo, scilicet
Iure proprietatis, & ex causa attinentiarum, possedis-
& sic meritō tuendus est in sua possessione; aut non pos-
sedit, sic nihil, nisi merum Ius Inuestiturę habuit, & non
potest dici subuersio possessionis, quam nunquam ha-
buit; sed nos ex centenaria possessione aliud monstrasse
putamus; si nostro isto titulo data non fuit possessio; Er-
gō quę non fuit, nec subuerti potuit; Deinde non facit,
si quis dicere velit, eum possidere, cuius nomine possi-
detur. l. *quod meo. §. 1. ff. de acq. possess.* & qui alieno nomine
possidet, non pręscribit; quia autem fatemur eum possi-
dere, & certum est non alieno, sed suo nomine posside-
dere, vigore Priuilegiorum & possessionis, quę tam re-
centia, quam vetera ostendunt, etsi alieno nomine inue-
stiat, tamen fructus & pertinentia sibi applicat. Neque
enim perrarum hoc est, aut temporalis concessio, sed
perpetua; Ergō suo Iure hoc facit; nec Colonus aut Cō-
modatarius; & sic credo, quoad vtile dominium, eum
possidere pro suo.

Quod verò vltimo loco dixi, Archiepū ab imposi-
tione Collectarum appellare debuisse, per ea, quę tra-
dit *Iason in d. l. beneficium. nu. 59.* cum aliis *LL. supradictis.*
Ad hoc respondeo, quia primū hoc intelligitur pro-
cedere, si vocata parte, vel ea sciente, descriptio fiat,

N. 289.
Causam
possessionis
nemo sibi
mutare po-
test.

N. 290.
Possessio
Archiepis-
scopi nun-
quam sub-
uerfa.

N. 291.
Archieps
iura Mon-
asterii quo-
ad vtile do-
minium
suo iure
possedit.

N. 292.
Resolutio
obiectionis
Archiepum
ab imposi-
tione col-
lectarum

T

Ang.

appellare
debuiffe.
N. 293.
Non appel-
lans quan-
do excu-
setur.

Ang. Thomat. de Collect. retenta. nu. 33. pag. mihi, 511. Deinde etiam hoc nostro casu procederet, cum ad nullum potuiffet appellare; quando enim impedimentum est, vt Notarius & Appellans nihil posset facere, vt si in loco semper est bellum, nunquam redditur Ius, aut simile; excusatur Appellans, adeò vt opus non sit protestatione, latè hoc deducitur *in repert. ad Felin. in Versic. Impeditus agere.* sed quia tale impedimentum hic est, cum ap-

N. 294.
Vbi appel-
latio dene-
gatur, pro-
testatione
opus non
est.

pellari nullo modo possit; Cum appellatio ei apertè denegaretur; Ergò nec protestatione opus fuisset, *Castrens. cons. 280. visis his in 9. col. vers. nec obstat. Alex in l. 2. §. quod diximus. ff. si quis caut. Felin. in c. transmissa. n. 6. & 7. de prescript.* Ratio est, quia non tenetur quis facere, quod factum non releuat, nec prodest, vt *ibidem per Felin.* Deinde si alio modo, quam per protestationem appareat ita fuisse videlicet, sufficit, cum non referat quid ex æquipollentibus fiat, *Felin. d. loco n. 7.* Impedito agere, præscriptio non

N. 295.
Impedito
agere, præ-
scriptio nõ
currit.

currit, & impedimentum ipso facto subducitur de medio, *Felin. ibid. n. 8.* addens, qd si Papa mille annis contulit Ecclesiã, vt reseruatam, per hoc non est præscriptum contra habentem Ius confirmandi, quia nõ potuit agere, & hoc quoad tempus, quo sciuit, & ab eo certa petita est Contributio. Nam quod ad §. *Anscläg* attinet, cū sint prorsus informia Registra, cuius nec author, nec annus, nec dies, nec causa scitur, quod vel ipse testatur Imperii Reccessus: nec obstat, cuius iussu vel imperio confecta sint, presente vel absente parte, non puto ex iis quicquam inferri posse, cum ea in re, prorsus nulla appellatio necessaria sit.

N. 297.
Subditi &
Vasalli
pro Domi-
no quando

Restat respondere ad vnum, quod de Testibus familiaribus & domesticis obiicitur, possunt enim Subditi & Vasalli pro Dño esse Testes, nisi Dñs volentes testificare, opprimere soleat, *Bald. in l. Testes. ff. de Testib. idq; procedit.*

cedit in Subdito generali subiectione, vt Regis vel Ducis; non speciali, vt est seruus, vt per. *Bal. ibidem, & Bart. l. id opere. ff. de test. Felin. in cap. in litteras. n. 3. de Testibus. & ibi Iohan. Andr.* alioquin dicunt magnum sequuturum absurdum, quod videlicet magnus Princeps vel Prælatuſ non fit habiturus Testes, vt per *Specul. de statu Monachorum. §. 1. vers. 12. & hanc omnes tenere, & sic communem esse testatur Idem Felin. in c. in litteris. & ibi Abbas de Testibus.* Nec officit Iuramentum Archiep̄o ratione feudi præstitum, vt magis Archiep̄o quam Imperio additi, videri possint; Cum in omni Iuramento, Superioris & ita Imperatoris, Ius & authoritas sit excepta, *Felinus latè in c. constitutis. nu. 10. & 15. de rescript.* Accedit quod hæ personæ sint valdè honestæ & honoratæ, quorum fides inconuulsa manet, ob familiaritatem domesticam & alia, prout *Felin. in d. c. in litteris. n. 4. tradit.*

testari possunt.

N. 298.
Iuramentum non impedit, quo minus Vasallus pro Domino testis esse possit.

Nec obstat quod dixi præualere debere id, cui accedit confessio Archiep̄i, Abbatis, & Imperatoris: quia confessio Archiep̄i non est simpliciter, sed qualificate; quod videlicet sit membrum Imperii, sibi tamen subiectum, aut cuius onera vel Collectæ ad se spectant; Et igitur confessio ista, cum vnum & idem sit Capitulum, non potest pro parte accipi, & pro parte non; alioquin actus agentium contrarium operarentur. *l. non omnis. ff. si cert. pet.* Confessio enim qualificata non potest pro parte accipi, pro parte verò non: *Iason. in l. manifestè, circa finem. ff. de Iure-Iurando, nec debet extendi contra confitentem. Alciat. in reg. 2. præsum. 21. n. 10. fol. 195. & verba confitentis in dubio, debent intelligi in fauorem ipsius confitentis.*

N. 299.
Confessio Archiep̄i Monasterium membrum Imperii esse, non præiudicat.

N. 300.
Confessio qualificata non potest pro parte accipi, pro parte vero non.

Et si quæ alia obstare videntur, iis abundè responsum credo in votis Dñorum, in causis exemptionum Fiscalis contra *Riedegeshausen. Item & S. Egidium.* Et propterea ego concludo absoluedos reos expensis compensatis,

N. 301.
Remissio ad alia vota, in similibus causis data,

N.302. *Conclusio, reos absol- uendos ex- pensis cō- pensatis.* tis, & quia per ista onus probandi saltem, si nihil aliud, in Fiscalem coniectum patet, imponerem ei hoc, nisi renunciādo per conclusionem, videretur se id facere non posse: si tamen veniat intra quadriennium, & offerat se ad probandum contrarium, petendo restitutionem in integrum, hoc ei concedam, saluis Dominorum melioribus deliberationibus & votis.

N.303. *Monaste- rium quo respectu membrum Imperij sit.* Pro conclusionis hesternæ declaratione dico, me ea non negare, prædictum Monasterium esse membrum Imperii, cum ipse Archieps hoc fateatur, sed mediatum; nec quoad hoc elisam intentionem Fiscalis: sed tamen quia hoc in alium finem non videtur dicere Fiscalis, nisi vt principaliter habeat Collectas, & quoad functiones, omninò elisam puto suam intentionem, nec possum quin Reum absoluam; Cum quis possit esse Dñs directus, alio habente vtilitatem rei, vt præter ea, quæ supra dixi in usufructuario, qui omnem habet vtilitatem, nedum Emphiteuta, feudatario, conductore, ad longum tempus, patet; qui usufructuarius possidet fundum naturaliter, fructus verò quasi possidet naturaliter & ciuili- ter. *Bart. & DD. in l. naturaliter. in princ. ff. de acquir. posses.*

N.304. *Fructus v- usufructua- rius quo- modo pos- sideat.* Hæc est communis, asserente *Alex. ad Bart. ibidem Iason. in 4. qui quoque n. 10. & 11. dicit; Usufructuarium esse Pro- curatorem in rem suam; Item Usufructuarium dici Pro- curatorem Dñi. vt in l. 1. ff. de vsuf. ad ea facit quod præ- misi; volui tamen reseruare Ius Imperii saluum.*

N.305. *Vsufu- ctuarius di- citur pro- curator Domini.* N.N. adiudicat cum onere.

N.N. Sine onere.

N.N. Adiudicat sine onere, propter §. Ex Imperij & c. §. oder aber / & propter 2. defensionalem.

N.N. Sine onere.

N.N. Similiter sine onere. N.N. Sine onere.

Lit-